

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

Ekim Devrimi dünya işçilerinin
ve ezilen halkların
yolunu aydınlatıyor!

Karkêren hemû
welatan yekbîn!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:8, Sayı:177
23 Kasım 1981

10 Kasım'da yas tutanlara karşı savaşta 7 Kasım yolumuzu aydınlatıyor

Emine Engin

17 Kasım tarihli *Milliyet*'de
Mehmet Barlas şöyle yazıyor:

"... Çok partili demokrasi döneminde herhangi bir hükümet, şimdikine benzer bir başarı sağlamak için hiç taviz vermeden hedefine doğru adımlar atsaydı, o hükümetin içinden çıktığı parti, seçimlerde kazanamazdı."

Böylece burjuvazi açıkça itiraf ediyor: Bugünkü hükümet de seçime gitse kazanamaz. İşte bu nedenle, burjuva anlamda bile göstermelik olan demokrasiyi kaldırıp attılar. Söz konusu "başarı"nın halk düşmanı özü o kadar açıktır ki, o aksak topal demokrasi bile bunu gizlemeye yetmedi, faşizmi dayattılar.

Şimdi bir yandan demokrasiye(?) dönüşten söz ediyorlar, bir yandan da anayasayı hazırlamak iki yıl alır, seçim kanunu 1984'de çıkmalıdır gibi sözlerle gerçek niyetlerini açığa vuruyorlar.

Demagogilerinin tutarsızlıkları her alanda yansıyor. Özal, yakında dış yardımı ihtiyacımız kalmayacak diyor. Ondan sonra gazeteler; "Türkiye gündemde", "Genscher ağız değiştirdi" gibi başlıklarla dış yardım konusunu çok yakından izliyorlar. Ulusu, "Türkiye islam dünyasında itici güç olacak" diyor. Japon müzicesi yaratacaklarını söylüyor. Ondan sonra, Avrupa yardım etmezse sonuçlarının vahim olacağını belirtiyor.

II. İktisat Kongresi'ne çok büyük başarı havası vermek niyetiyle işe giriştiler. Ama sonuna doğru konuşmalar, Kongre'nin bağlayıcı olmadığını, seminer niteliğinde olduğunu vurgulamakla doldu.

Kongre'den geriye kalan, yavaş içinde önemli bir olguyu temsil etmeyen, gösterişli seremoniler oldu.

Kadının toplumsal yeri konusunda da demagojik bir tartışma alevlendi ve tutarsızlıkları açık olmaya başlayınca hemen söndü. Bugün işsizlik gibi toplumsal-ekonomik sorunlar karşısında, faşist diktatörlük elinden gelse Türkiye nüfusunun önemli bir bölümünü keser, katleder. Bu kolayca elinden gelemeyeceği için, nüfus kontrolü ve bununla bağlı olarak, Medeni Kanun'da boşanmaları kolaylaştırma gibi bazı önlemleri gündeme getirdi.

Medeni Kanun'u böyle yarırcı, pragmatik bir yaklaşım la gündeme getirdikleri anlaşılmasın diye kadın hakları çevresinde demagojik bir tartışma alevlendi. Ama işler karışmaya başladı ve tartışma kesildi. Bu tartışma uzatılıyordu, bir yandan Atatürk'ün kadınlara ne "büyük" haklar getirdiği propagandası iflas edecekti. Medeni Kanun'un aşırı gerici maddeleri bilince çıkacaktı. Öte yandan bu durum, kendilerinin bugün kadınlara ilişkin getirmek istedikleri gerici bürokratik önlemleri getirmelerine ayak bağı olacaktı. Sonunda Ulusu, "ailenin reisi erkektir" dedi ve tartışmayı kesti.

Lenin gerici reformları ne güzel tanımlamış. Emekçi yığınların köleliğini örgütleyecek reformlar demiş. Gerçekten de, örneğin, işsizlik karşısında getirdikleri bir öneri, evli kadınların yarım gün çalışmasıdır. Öteki yarım günde kadın ev işleri yaparmış. Bu, kadının hem işte, hem evde ezilmesini örgütlemekten başka birşey değildir.

İşe gidiyor, tam hakkı yok, yarım gün çalışacak. Eve geliyor, ev işleri görev olarak önünde duruyor, onları da yarım güne sığdıracak!

Ne var ki, bugün Türkiye'de kadın konusunda bir tartışmayı sonuçları tehlikeli olabileceği için kesmek zorunda kalmaları bile, işçi emekçi kadının nereden nereye geldiğini gösteriyor. Artık eskisi gibi ezgiye boyun eğmediğini kanıtıyor. Bunun nedeni de Atatürk'ün "reformları" değil, işçi, emekçi kadının sınıf savaşına, devrim kavgasına katılmış olmasıdır. Ayaklanmalarda, barikat savaşlarında kardeşleriyle, kocasıyla, oğluyla omuz omuza savaşmış olmasıdır. Bugün, cezaevlerinde, erkek koşulları kadar, kadın koşullarından da yükselen savaşkan ruh, işkencecilerin parmağını ısırtan direngenlik, İstiklal Marşı'nı söylememe hareketi işte işçi, emekçi kadının toplumda ulaştığı düzeyin bir yansımasıdır.

10 Kasım'da Atatürk üzerine, burjuva ve oportünist çevrelerde büyük bir circuna kopu. Türkiye gazeteleri, "emperyalist basın Atatürk'e yer ayırdı" diye övündüler. Uğur Mumcu'nun deyişiyle, siyaseti, dışa dönük olarak anti-emperyalist, içe dönük olarak ise halkçı, devrimci vb. olan (12 Kasım, *Günaydın*) Atatürk'le neden acaba emperyalist basın bu kadar ilgilendi?

Emperyalist basının, burjuva basının Atatürk'ü övmesi çok doğaldır. Üstelik onlar överken, gören göz için onun gerçek niteliğini de gizlemiyorlar. *Tercüman* Atatürk'ün, komünistleri "tevkif etme işleriyle" nasıl bizzat ilgilendirdiğini, kendi sözleriyle aktarıyor. Atatürk'ün bu sözleri de

"Türk aleminin en büyük düşmanı komünistlik. Her görüldüğü yerde ezilmelidir" diye bitiyor. Bu sözlerin, halkçı, demokrat, anti-emperyalist bir ideolojiyle ilgisi yoktur.

İşin ilginç yanı, Atatürk böyle demiş ama halk tersini yapmıştır. Oysa oportünistler, "halk'an soyutlanmama" gerekçesiyle, Atatürk diye konuşup duruyorlar. Onlar halktan kopukturlar, burjuvaziyle bağlıdırlar. Ondan soyutlanmamak için kuyrukçuluk yapıyorlar.

Çinli profesör Atatürk'ü övmüş. Arnavutluk Atatürk'e olmadık övgüler dizmiş. Atatürk halkına güvenerek engellerle savaşmış! Halkına güvenen adam, Mustafa Suphi ve 14 yoldaşını öldürtmez. TKP'yi yasaklatmaz. Neyse... Bizim menşeviklere, Atatürk'ü anmak için 10 Kasım gerekmiyor. Onlara hergün bayram. Kıbrıs Türk kesiminden CTP'nin Atatürk'ü anması ise deniz aşırı bir kuyrukçuluktur.

Açık olmayan, kavganın ne üstüne yürüdüğüdür. Çin ve Arnavutluk, bunlarla bizim menşevikler neden kavgaya ediyorlar, bu açık değildir. Çünkü bir 10 Kasım'da Atatürk için söylenenler, yılın öteki 364 günü için de burjuvaziye tutumun göstergesidir ve bu tutumda anlaşılıyorlar!

Komünistler 10 Kasım'ı değil, 7 Kasım'ı andılar. Ekim Devrimi'nin 64. yıldönümünü, işçi sınıfının zaferini, dünya devriminin başlangıcını andılar. Burjuvazi ve oportünizm, bu başlangıcın dünya zaferiyle sonuçlanmasını engelleyemeyecektir.

Ekim Devrimi dünya işçilerinin ve ezilen halklarının yolunu aydınlatıyor!

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:8, Sayı: 177
23 Kasım 1981

Masrafı: 50p. ■ Yıllık abone: 15 pound ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir ■ Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Uluslararası anti-faşist dayanışma

Devrimci arkadaşlar, Biz Yunanistan'da yaşayan anti-faşistleriz. Bugüne kadar elimizden geldiğince Türkiye'deki cuntanın gerçek yüzünü Yunanistan kamuoyuna da göstermeye çalıştık, çalışıyoruz. Ancak elimizde materyal azlığı nedeniyle bu çalışmalarımızı daha da ilerletmekte güçlük çekiyoruz.

Gerek Türkçe kitapların ve Türkiye gazetelerinin bulunmaması, gerekse Türkiye devrimcileri ile organik bağlarımızın genel olarak olmaması, Türkiye'de yaşananların burada teşhir edilebilmesini güçleştiriyor. Bu nedenle bizler, bir siyasi hareketle örgütsel anlamda bir bağ oluşturamamızın olanaksızlığının bilincinde olarak size bu mektubu yazdık.

Bu aşamada bizlerin istediği özellikle karşılıklı haber alışverişidir. Yani biz Yunanistan'da gelişen Türkiye cuntasına karşı mücadeleden bilgiler vermeyi, sizden de Türkiye'deki mücadeleden haber almayı, Türkiye devrimci hareketinin ideolojik-politik perspektifleri hakkında bilgi almayı istiyoruz. Bu anlamda Türkiye cuntası hakkında çıkan yayın, bildiri vs'lerden gönderebilerseniz çok memnun oluruz. Özellikle işkence, katliam vs.fotoğrafları, direniş haberleri, emperyalizmin Türkiye ile ilişkilerine dair

İÇİNDEKİLER

10 Kasım'da yas tutanlara karşı savaşta 7 Kasım yolumuzu aydınlatıyor	1
Emine Engin	1
Okurlarımız yazıyor	2
Haberler	3
İşçi mizahı	3
Ekonomik savaşımın önemi üstüne	4
Jülide Kayacan	4
Çıkartılacak dersler vardır	6
Bizim iktisat Kongresi sosyalizmi hedefleyecektir	6
ÇEK-AL	7
Dünya devrimi 64 yıl önce başladı	13
Cemile Çakmak-Seçkin Başar	13
Kemalizm halktan yana değildir	14
Kirve Kalender	14
Muhabir gurupları	17

bilgilerle, öneri ve yardımlarınızı bekliyoruz.

Herşey için şimdiden teşekkür eder, sizleri tüm devrimci sıcaklığımızla kucaklarız.

Devrimci selamlar.

S.R.
Atina

Genel kanı hepten değişti

Yoldaşlar, Ben Londra'da dikim fabrikasında işçi olarak çalışıyorum. Sizlere cuntadan bu yana işyerindeki işçi arkadaşlarımdan, cuntaya karşı aldığı tavırları ve düşünceleri aktarmaya çalışacağım.

Oniki Eylül sabahı fabrikaya gittiğimde, iş arkadaşlarımdan arasından, Türkiye'de Kenan Evren'in başkanlığında darbe olduğunu, "devrim" olduğunu söyleyenler bile oldu. Hemen aklıma *İşçinin Sesi*'nin bir yazısında geçen "Kenan Evren'i ulusal kahraman ilan etmek istiyorlar" cümlesi geldi. Cuntanın işçi sınıfına, emekçi halka karşı olduğunu anlatmaya çalışmışım.

İlk aylarda işçiler cuntayı kurtarıcı olarak görüyorlardı ve yaz tatillerini Türkiye'de geçirmek için sabırsızlanmaya başlamışlardı. Birbirleriyle yarışarcasına tatile hazırlanmaya başladılar. Kimi arabasını değiştirdi, kimi borç para bularak sevinç ve büyük umutlarla Türkiye'ye gitti.

Geldiklerindeki halleri ile giderkenki halleri arasında dağlar kadar fark vardı. Umduklarını bulamamışlardı. İlk söze hoşlarına giden taraflarla, nasıl iyi vakit geçirdiklerini anlatarak başlıyorlardı. Ko-

nuşmanın devamında ise "anarşi"den başka herşeyin yerli yerinde durduğunu, pahalılığın korkunç olduğunu, insanların birbirlerinden çekindiğini söylüyorlardı. Cuntanın da memleketi düzeltmeyeceğini, yaptıkları masrafa acıdıklarını söylediler. Bir işçi arkadaşın arkadaşına işkence yapmışlar. Bir işçi arkadaşın arabasını soymuşlar.

Geçenlerle fabrikada Türkiye'den yeni gelmiş bir işçi arkadaş, pahalılığın yüksek olduğunu, çalışanların çok kötü durumda olduğunu ve işsizliğin çok olduğunu söyledi ve şu olayı anlattı:

Vita yağ fabrikası, şu kadar işçiye ihtiyaç var diye gazeteyle ilan vermiş. Otuz kişilik yere üçbin kişi müracaat etmiş. Kendi tanıdıklarından biri de müracaat edenler arasındaymış. Müracaatda ilk iş olarak bir form doldurtuyormuş. Formdaki bir madde şöyle imiş: "İki ay deneme süresinde tutulacağım, eğer bu süre zarfında işten çıkarılırsam, hiçbir hak talep etmiyorum." Altına imza attırıyorlarmış. İki ay çalıştırıp işten çıkartıyor ve tekrar gazeteye işçi arıyorum ilanı veriyorlarmış. Böylelikle fabrika, vergi, sigorta paralarını kendi cebine atıyormuş.

Yoldaşlar, faşist diktatörlüğe karşı nefret, tepki giderek Türkiye'de de, yurt dışındaki Türkiyeli emekçilerde de genişliyor. Kabaran öfkeyi, artan tepkiyi doğru yöne kanallı ederek faşist diktatörlüğü devrimle yıkacağız.

T.K.
Londra

HABERLER

CTP'liler Londra'da Atatürk'ün 100. yılını anma toplantısı yaptılar

Denizaşırı kuyrukçuluk

Kıbrıs Türk kesiminde kendini sol bir parti olarak tanıtan CTP'nin Londra'daki yandaşları, 10 Kasım nedeniyle Atatürk'ü anma toplantısı düzenlediler. 15 Kasım'da Türk bayrağının gölgesinde yapılan toplantıda, CTP'nin genel sekreteri olan ve Atatürk uğruna ta Kıbrıs'dan gelen Naci Talat bir konuşma yaptı.

İTİB'liler toplantıya gidince kendilerine toplantının Türkiyelilere açık olmadığını söyledi. Bir kez, toplantının duyurusunda bu belirtilmiyordu. İkincisi, toplantının açık olmadığı söylenenler arasında Kıbrıslı yoldaşlar da vardı. Üçüncüsü, solu Türkiyeli Kıbrıslı diye ayıranlar, denizaşırı bir kuyrukçuluk örneğiyle kalkıp Atatürk'ün 100. yılını kutluyorlardı. Kuyrukçuluk yapacakları burjuvaziyi Türkiyeli Kıbrıslı diye bölmeyip, burjuvaziye karşı olanları ise ulusal temelde

ayırma uğratıyorlardı.

Toplantıyı düzenleyenler, aynı yaklaşımla, polis çağırarak kadar ileri gittiler. Ancak ortalıkta tartışmadan başka birşey görülmediği için, amaçlarına ulaşamadılar. Tartışmalar sürdü ve bu, yöneticileri iyice rahatsız etti. Genç CTP'lilere verdikleri yalan yanlış bilgiler açığa çıktı.

Naci Talat'ın konuşması geç başladı. Konuşmada, tarih dersi kitaplarında anlatılanlar, Atatürk'den alıntılarla genişletilmiş, "Atatürk Lenin'le mektuplaşıyordu" gibi sözlerle cilalanmış olarak anlatıldı. Konuşma, "toplantının protesto edilmesine rağmen Atatürk iyi bir adamdı" anlamına gelen, ısrarlı kuyrukçu sözlerle bitirildi.

Kıbrıs'ın işgali sırasında İngiltere'de bulunan Naci Talat ve bugün bu toplantıyı düzenleyen yönetici kadro, işgale karşı çıkmamışlardı.

İTİB'li devrimciler Türk ordusuna karşı konuşunca, Türk ordusuna herkesin önünde söz etmeyin diye öğüt vermişlerdi. Öğütleri tutulmayınca, "soyutlanınız" diye köşe bucağı kaçmışlardı. Ve Kıbrıs'ın işgaline karşı, 1975'de Londra'da düzenlenen bir uluslararası konferansa, "soyutlanınız" diye onlar katılmazken, İTİB katılıp işgali protesto etmişti. O günden bugüne bu yönetici kadronun Türkiye burjuvazisine ve ordusuna karşı konuşukları da duyulmamıştı.

Bunlar bilindiği için, toplantıda Naci Talat'a işgal hakkında ne düşündüğü soruldu. Naci Talat sorunun "bütün yönlerine" değindi, değindi, değindi ve sonunda NATO içinde de bu işgale karşı olanlar olduğunu(!), kendilerinin bunu işgal kabul etmediklerini söyledi.

Komünistler bir yandan işgale karşı çıkıp, öte yandan

işçilerin, devrimcilerin birliğini, ortak savaşımını savunuyorlar. *TKP II. Leninciler Konferansı Kararları*'nda şöyle deniyor:

"İşgalci sömürgeci ülkenin işçi sınıfı olarak Türkiye işçi sınıfı, işgal altındaki Kuzey Kıbrıs'da işçi sınıfının ve halkın işgalcilere karşı savaşına somut destek vermelidir. Sömürgeci zorbalığı yetmiyormuş gibi, şimdi bir de faşist diktatörlüğü Kuzey Kıbrıs'a uzatmaya çalışan Türkiye finans-kapitaliye doğrudan yüzyüze olan Kuzey Kıbrıs işçi sınıfıyla, halkıyla sıkı örgütsel bağlar, ilişkiler geliştirmelidir. Düşmanın ortak olduğu duyurulmalı, faşist bir Türkiye devletine karşı ortak savaşta sıkı eşgütüm sağlanmalıdır." (s.70-71)

Sosyal şövenler ise, bu birliği, sanki işgale uğramış gibi panikle reddederken, Türkiye burjuvazisine kuyrukçuluk yapıyorlar.

İŞÇİ MİZAHİ

Lenin nerede demiş?

Yurtdışında Türkiyelilerin yaşadığı bir bölgede *İşçinin Sesi* taraftarları ile bir başka siyasal akımın taraftarları arasında yavaş yavaş sıcak, devrimci bir yakınlık doğar. Taraftarlar birbirleriyle sürekli tartışmakta, Türkiye devriminin çeşitli sorunlarına ilişkin görüşlerini ortaya koymaktadırlar. Ama *İşçinin Sesi* taraftarları getirdikleri doğru yanıtlarla hep ideolojik üstünlüğü elde tutmaktadırlar.

Derken, her iki tarafında yığınsal katılacağı ortak bir tartışma toplantısı düzenleme kararı alınır. Konu da devrim anlayışı olarak belirlenir.

Tartışma başlar. Her iki taraf da görüşlerini getirir. Şiddetli tartışmalar olur. Uzun tartışmalardan sonra toplantı *İşçinin Sesi*'nin kesin üstünlüğü ile son bulmaktadır. Karşı taraf yöneticileri çaresizlik içindedirler.

Tam o sırada, aralarından birisi fırlar, "Hele durun, bu iş o kadar kolay değil. Bütün dedikleriniz akla yakın da olsa farketmez. Bir soruyu daha yanıtlamanız gerekir. Onu da yaparsanız o zaman inanırız" der.

Herkes şaşırır. Acaba nedir diye topluluk fısıldaşmaya başlar. *İşçinin Sesi* sorumlusu merakla sorusunu sormasını ister. Soru oldukça ilginçtir:

"Lenin ileri demokratik halk devrimi Türkiye için geçerlidir diye nerede demiş?"

"Ülkemizde ancak devrimle çözülebilir bir durum sürmektedir. İşçi sınıfının gerçekçi ekonomik-sendikal ve demokratik istemleri bugün dünden daha fazla olarak ancak devrimle alınabilir durumdadır."

Ekonomik Savaşımın Önemi Üstüne

Julide Kayacan

İşçi sınıfının siyasal önderi komünist partisi, proletaryayı bağımsız bir siyasal güç olarak iktidarı almaya hazırlar. Bu görevi yerine getirirken komünist partisinin, işçilerin yaşam koşullarını iyileştirmek için verdiği ekonomik savaşım biçimiyle, kapitalist devleti yıkmaya, iktidarı almaya yönelik siyasal savaşımı birleştirmesi gerekir.

Oportünistler baştan beri hep bu iki savaşım biçiminin birleştirilmesine karşı çıkmışlardır. Ekonomistler siyasal savaşımı reddederek bunu açıkça dile getirmişlerdir. Lenin'in ekonomistlere karşı verdiği savaşım ve onları uğrattığı yenilgi sonucunda, oportünizm bu görevi açıktan yadsıyamaz olmuştur, ancak öзде değişen birşey yoktur. Bugün ağızlarında bu iki savaşımın birleştirilmesini geveliyorlar, yaşamda, somut durumda ise "taktik" gereği bu görevi yadsıyorlar, "taktik"lerinin ardında oportünizmlerini açık ediyorlar.

Komünistlerin bu görevi doğru biçimde yerine getirebilmeleri için bu iki savaşım biçiminin arasındaki diyalektik bağı iyice kavramaları gerekir. Lenin'in bu konuda söylediklerini kısaca görelim.

Lenin'de ekonomik ve siyasal savaşım

Bir kere Lenin hareketin gücünün bu iki savaşım biçiminin birleştirilmesinde yattığını söyleyerek önemini gösteriyor.

Martov, Menşevik görüşleri dile getirirken şöyle diyor: "Tam da bu zamanda,

emekçi yığınlar arasında genel coşkunluk hüküm sürdüğünde... siyasal özgürlük için savaşımın ekonomik savaşımı tek bir bütün olarak birleştirmek için girişim yapıyor". Menşeviklere göre bu "hareketin zayıf yanı"dır. (Lenin, *Toplu Yapılar*, İngilizce baskısı, c.16, s.384)

Lenin bu görüşe karşı şöyle yazıyor:

"Devrimin tüm üç yılı boyunca şunu gözliyoruz ki; siyasal bunalımın keskinleştiği her zaman, yalnızca siyasal değil, aynı zamanda ekonomik grev savaşımında da bir kabarış vardır. Hareketin zayıflığı değil *gücü* savaşımın iki biçiminin bileşiminde yatıyor. Ters görüş liberal burjuvanın görüşüdür, çünkü onun tam da istediği, işçiler siyasete katılmasın, ancak geniş yığınlar devrime ve burjuvaziye karşı savaşımına çekilmeksizin katılsın." (agy, s.384)

Lenin ekonomik ve siyasal grev istatistiklerine bakarken, ekonomik savaşımın siyasal savaşımın bağımlı olduğunu gösteriyor:

"Bu sayılardan çıkacak ilk sonuç, ekonomik grevlerle siyasal grevler arasında çok yakın bir bağ olduğudur. İkisi de birlikte yükselip birlikte alçalıyorlar. Saldırı döneminde (1905) hareketin gücü bunun sonucudur ki, siyasal grevler, geçmişte de olduğu gibi, ... onlardan hiç de daha az güçlü olmayan ekonomik grevlerin geniş tabanı üzerine inşa ediliyor." (agy, s.413)

Siyasal grevler ekonomik grevlerin sağladığı taban üzerine oturduğu için bu taban ne denli geniş, güçlü ise hareket o denli güçlüdür. Lenin, "1906 ve özellikle 1907'de hareketin zayıflığı kuşkusuz ki geniş ve sağlam ekonomik savaşım temelini olmayışının sonucudur" diyor. (agy, s.413)

Lenin iki savaşım biçiminin işlevlerini de şöyle açıklıyor:

"Ekonomik ve siyasal grev arasındaki karşılıklı bağımlılık böylece oldukça açıktır: İkisi arasında yakın bağ olmaksızın gerçekten geniş, gerçekten yığınsal hareket olanaklı değildir. Bu bağın elle tutulur ifadesi, bir yandan, hareketin başlangıcında, yeni kesimler henüz katılırken, tamamen ekonomik grevin egemen biçim oluşunda, öte yandan, siyasal grevin geri kesimleri canlandırıp harekete geçirilmesinde, hareketi genişletir ve genişletişinde ve daha üst bir düzeye yükseltişinde bulunur." (agy, s.414-415).

Ekonomik ve siyasal savaşım biçimlerinin birleştirilmesinin önemini ve ikisi arasındaki karşılıklı bağı kavramış bir partinin bakması gereken yer, ülkenin içinde bulunduğu koşullardır, sınıf savaşımının verdiği aşamadır. Bu koşullar ışığında ekonomik istemlerin yükseltilmesi, bunların siyasal hedeflere bağlanması gerekir.

Şimdi de bu konuda 12 Eylül'le girdiğimiz dönemde partimizin menşevik ve Leninçi çizgilerinin tavrına bakalım.

Oportünistler cuntaya akıl veriyor

Atılım'ın 1 Nisan 1981 sayısında baş belgi "emperyalizme ve tekellere karşı iş, toprak, demokrasi ve bağımsızlık için birleş" belgisiydi. Bu belgi, işçi sınıfımızın tüm haklarının elinden alındığı, giderek ağırlıkla tehdit edildiği koşullarda ilk bakışta doğru gibi gözükabilir. Ancak aynı *Atılım*'daki "Ekonomik Bunalımdan Çıkış" adlı yazı menşeviklerin "iş, toprak, demokrasi ve bağımsızlık" istemlerini ne

biçim bir "siyasal hedef"le birleştirdiklerini çok güzel anlatıyor. *Atılım* şöyle diyor:

"Silahlanma giderlerinin kısılmasından, emperyalizmle eşitsiz ekonomik ilişkilere son verilmesinden ve vurgunların sınırlandırılmasından elde edilecek gelirler, *bunalımı ıskatana yana aşmak doğrultusunda, sağlıklı bir endüstrileşmeye, işsizliğin azaltılmasına, emekçilerin yaşam koşullarının düzeltilmesine harcanabilmektedir.*" (abç)

Oportünistler silahlanmadan kısıp, işsizliğin azaltılması, emekçilerin yaşam koşullarının düzeltilmesi ve sağlıklı bir endüstrileşme sağlama yolunda harcama yapması için cuntaya öğüt veriyor. Gene aynı yazıda "tekellerin, bankaların, büyük tüccar ve toprak sahiplerinin *vurgunlarının sınırlandırılması*" (abç) öngörülüyor. Faşizm altında oportünistlerin ekonomik savaşım biçiminden anladıkları budur. Bu, ekonomistliğin de ötesinde, düpedüz burjuva kuyraklığıdır. Yalnızca ekonomik de olsa gerçekten savaşım biri, bu doğrultuda yığınları harekete geçirmeye çalışır. Bunlar ise burjuvaziye akıl veriyorlar, ona "çıkış yolu" gösteriyorlar.

Oportünistler siyasal grevlerini de kendileri gayet güzel özetliyorlar:

"... Biz komünistler için bunalımdan çıkış, ancak emperyalist ve işbirlikçi tekellere karşı halkın yararına önlemlerle ekonomiyi sağlıklı biçimde işler kılmaktır." (agy)

Görüldüğü gibi bu dönemde oportünistler ekonomik-demokratik istemler geveliyorlar ama bunu da devrimi engellemek için yapıyorlar. Faşist cuntanın kanlı yöneti-

mi altında bu istemlerin gerçekleşebileceği hayallerini besliyorlar. Daha da öte bunları faşist cuntadan istiyorlar. Ekonomik "savaşımı" da, siyasal savaşımı da cunta kuyrukçuluğundan öte değildir. İşlevleri ise cuntanın incir yaprağı olmaktadır.

Leninci tutum

Şimdi de bu konuda Leninci tutuma bakalım. TKP II. Leninciler Konferansı, 12 Eylül faşist darbesiyle ekonomik-sendikal savaşımın yeni bir önem kazandığını belirtti. Bu nun nedenlerini de başlıca dört noktada topladı.

Birinci neden yükseltilecek ekonomik-sendikal istemlerin niteliğine aittir. Bugün ülkemizde işçi-işveren ilişkileri, ücret, toplu-sözleşme, sosyal-güvenlik, kıdem tazminatı gibi işçiyi doğrudan ilgilendiren her konuda taraflardan biri işçi sınıfı, ötekisi *üniformalı finans-kapitaldir*, devlettir. Bu durumda çalışanların her çeşit ekonomik-sendikal istemi üniformalı finans-kapitale, *doğrudan* devlete yönelik olacaktır. Onu karşısına alacaktır. Yani bugün ülkemizde "ekonomik savaşım süregelen biçimde siyasal nitelik kazanmıştır." (*Türkiye Komünist Partisi II. Leninciler Konferansı 1981 — Kararlar*, İşçinin Sesi Yayınları, Üçüncü basım, s.57)

İkincisi, bu istemlerin alınabilirliği ile ilgilidir. Finans-kapital emperyalistleşerek sorunlarını "çözmek" istiyor. Bu istek "olgunlaşmış ama şimdilik gerçekleşmemiş ve gerçekleşirse de büyük bir olasılıkla çözümünü sağlayamayacak, ülkeyi bir alt-emperyalist ülke olarak daha karmaşık çelişkiler içine sokacak bir istek durumdadır. Bu nedenle Türkiye finans-kapitali, varlığını sürdürebilmek için asıl olarak ülke içinde sömürüyü aşırı yoğunlaştırmak, bu arada iyice keskinleşen sınıf çelişkilerini de 'bastırmak' zorundadır, işçi sınıfı ve emekçileri karşısına almak zorundadır. Ülkemizde ancak devrimle çözülebilir bir durum sürmektedir. İşçi sınıfının gerçekçi ekonomik-sendikal ve demokratik istemleri bugün

Ekonomik, siyasal, demokratik haklar için savaşmak, en somut olarak işçi sınıfımızın sağlığı, geleceği açısından büyük önem taşımaktadır.

dünden daha fazla olarak ancak devrimle alınabilir durumdadır." (agy, s.57-58)

Görüldüğü gibi Lenincilerin saptadıkları bu iki nedenin kendisi ekonomik savaşımın siyasal savaşımın doğrudan bağını ortaya koyuyor. Yaşamın kendisi bu iki savaşım biçiminin birleştirilmesini bu denli açık dayatıyor. Bu nesnel durum partimizin önüne geniş bir perspektif açıyor.

Üçüncü neden bugün yığınlardaki eğilimle ilgilidir. Ancak burada önce bir parantez açalım. "Sekiz-saatlik iş günü" için savaşımın başarısızlığı üzerine Lenin şöyle diyor:

"Bu başarısızlık yadsınmayacak bir gerçektir, herhangi bir başarısızlığın hareketin zayıflığını gösterdiği de yadsınmayacak bir gerçektir. Ancak liberallerin görüşü, ekonomik savaşımın siyasal savaşımın bileşiminin 'hareketin zayıf yönü' olduğudur, öte yandan Marksist görüşe göre zayıflık bu bileşimin yetersizliğinde, ekonomik grevlere yetersiz sayıda işçinin katılmasında yatıyor. İstatistiksel veriler Marksist görüşün doğruluğunu grafik olarak pekiştiriyor, üç yıllık dönemin 'genel yasa'sını sergiliyor: Hareket ekonomik savaşımın

yoğunlaşması sonucunda yoğunlaşır. Ve bu 'genel yasa' ile her kapitalist toplumun temel özellikleri arasında bağ vardır." (Lenin, c.16, s.417)

Bu temel özellikleri ise Lenin şöyle açıklıyor: Kapitalist toplumda "her zaman geri kesimler vardır". Bu kesimler ancak hareketin olağanüstü güçleniş ile ayağa kalkabilir ve yalnızca ekonomik istemler yoluyla savaşıma çekilebilir. (Lenin, c.16, s.417)

Şu halde ekonomik savaşım her kapitalist toplumda varolan geri kesimleri sınıf savaşımına çekmede, bu kesimlerde egemen olan pasifliği kırmada, onları harekete geçirmede önemli bir kaldıraç işlevi görür. Ülkemizin küçük burjuvalar denizi olduğunu akılda tutarsak, en geniş biçimde varolan bu geri kesimlerin savaşıma çekilmesinin, bunun için de yükseltilecek ekonomik savaşımın önemli açıktır.

Buna bir de bugün ülkemizde yığınlardaki eğilim ekleniyor. II. Konferans Kararları bu eğilimi şöyle açıklıyor: Faşist cuntanın geliş nedeni, gelebilmesi, yığınların karşı-devrimi benimsemiş olması değil, onlar arasında devrime,

devrimci güçlere inançsızlığın olmasıdır. Bu inançsızlıkla daha darbe öncesinde başlayan hızlı siyasetten uzaklaşma, bugün karşı-devrimin gücü ile çok daha büyük boyutlar almıştır. Yığınlar yılgınlığa, pasifliğe itiliyor. Bu dönemde 12 Eylül'den önce başlayan, 12 Eylül'le iyice hızlanan bu eğilimi değiştirmek, gerilemeyi düzenli geri çekilişe ve yeniden saldırıya dönüştürme görevi önümüzde duruyor. İşte, ekonomik-sendikal haklar uğruna savaş bu görevi gerçekleştirmede önemli bir hareket noktasıdır. "Bunun yanında, sınıfın geri kesimlerini yeniden savaşa çekmek için de güçlü bir araçtır." (agy, s.58)

Dördüncüsü, "faşist cunta, ilk günden işçilerin her türlü kazanımına saldırmakla işe başladı. Sendikalar kapatıldı, ilerici-devrimci işçiler, sendikacılar tutuklandı. Toplu-sözleşmeler, ücretler donduruldu. Kıdem tazminatları düşürüldü. Grev yasağı kondu. İşyerlerinde özel güvenlik örgütleri kurulmaya başlandı. İlerici sendikaların üyeleri, silah zoruyla istifaya zorlanıyor. Öncü işçiler başta olmak üzere, yığınsal işten çıkarmalar sürüyor. Dolayısıyla, zaten aşırı sömürü altında olan işçi sınıfımız çok daha sınırsız bir sömürü ve zorbalık altına girdi. Her çeşit ekonomik ve sendikal hakları elinden alındı. Bu haklar için savaşmak, en somut olarak işçi sınıfımızın sağlığı, geleceği açısından büyük önem taşımaktadır." (agy, s.58-59)

Bu dört neden TKP Leninciler kanadının ekonomik savaşımın siyasal savaşımın arasındaki diyalektik bağı, ülkemizin bugünkü koşullarında yaşamın içinde ne denli doğru kavrayabildiğini gösteriyor. Bunun sonucunda Konferans, günün görevini en duru biçimde önümüze koyuyor: "Günün ana hedefi, ana belgisi, faşist cuntayı yıkmaktır." "İşçi sınıfının ekonomik-siyasal, demokratik istemleri üzerinde yoğun bir ajitasyon" yürütmek, tüm bu istemleri, günün ana hedefine, faşist cuntayı devrimle devirme hedefine bağlamak önümüzdeki görevdir.

Haber var

Yoldaşlarım, Sizlere bir yıl sonra tekrar yazabiliyorum. Bu süre içinde ... cezaevinde daha doğrusu, ... işkencehanesindeyim.

Bu süre içinde sizlerden, kavgadan uzak yaşadım. Ama, cezaevinde geçen süreyi ben-den alınmış zaman olarak düşünmedim, tersine örgütümün bana orada görev verdiğini varsaydım. Yukarıda kavgadan uzak yaşadım dedim ama aslında tam ta öyle değil. Cezaevindeki tüm yoldaşlarla birlikte kavganın ta içindeydik. Ülkedeki her olay, her değişiklik belki de ilk kez cezaevine yansıyor. Oniki Eylül'ü, daha sonra devrimci durumun bastırıldığını, faşist diktatörlüğün kurumlaşma çabalarını, önce, dolaysız olarak tutuklular hissetti.

Şu sırada bizimle ilgili operasyon sürüyor. Cezaevinden çıkmadan bir gün önce, emniyetten yeni getirilen tutuklularla konuşmuştuk. Onlar anlattılar, hemen hemen hepsi en güzel direniş örneklerini vermişler. "Hepimiz hayrandık onlara" diye anlattılar.

Yoldaşlarım, Cezaevindeki tüm olayları tüm ayrıntıları ile daha sonra yazacağım. Kavgaya bitmedi, yeni bir düzeyde, yeniden başladı.

Yoldaşça selamlar.

K.S.

Çıkarılacak dersler vardır

İşçi sınıfımız ve halkımız dönemin karanlığından çıkmak istiyor. Bu da bilinçle olur. Dönemin ana sorunu budur. II. Leninciler Konferansı bunu açıkça saptadı. Bu yönde somut adımlarıyla partimiz ideolojik önderliğini kanıtlıyor. Şunu açıkça söyleyebiliriz ki devrimci hareketi ideolojik olarak etkiliyor. Söylediklerimizin çoğuna birşey bile katmadan tekrar eden hareketlerin varlığı bunun kanıtıdır. Ancak bizim için ölçüt, başka hareketlere göre durumumuz değil, olması gerekendir. Kendimizi daha da geliştireceğiz. Adına yaraşır parti olmamızı buradan geçiriyor. Hareketimizin gelişimi de bu yöndedir.

Devrime inançlı kadrolarımız, bilimsel bir ideolojimiz

var. Tüzüğümüz ise Leninci parti anlayışını ortaya koyuyor. "Tüzük, örgütsel birliğin ve işleyişin belgesidir. Partinin anayasasıdır". Leninci parti normları unutulduğunda parti, parti olmaktan çıkar. Menşeviklerin içinde bulunduğu durum bunu çok iyi kanıtlıyor. Hepsini birbiriyle uğraşılıyor. Gericilik döneminde, partiyi bir kez daha likide etmeye çalışıyorlar.

Hâlâ bundan ders çıkarılmayan partililer var. Diyorlar ki, "biz tabanda örgütlenip, partiyi temizleyeceğiz". Bu kişiler bugünkü durumun, oportünizmin partiyi ilk likidasyonu olmadığını bilmelidirler.

Bizim disiplinimiz, proletaryanın enternasyonal disiplinin parçasıdır. Biz uluslar-

arası platformda da açıklıktan yanayız. Bugün faşist cuntaya karşı, devrim için savaşıyor yoldaşlar olarak bu gerekliliği çok somut kavırıyoruz. Açılması, tartışılması gereken sorunlar, düzeltilmesi gereken yanlışlar vardır.

Herkes bir kez daha düşünmelidir. Olanlardan ders çıkarmalıdır. Elele verip savaşmak gerekiyor. Komünistler ilkelidirler. Eğer devrime, komünizme inançlıysanız, TKP II. Konferansı'nın, TKP EK'nin çağrısına uyarak 5. Kongre ile oportünizmi temizlemek için birlikte savaşalım.

Yaşasın Leninci TKP!

Faşist cuntayı devrimle yıkalım!

Faruk Baran
İzmir

Bizim İktisat Kongresi sosyalizmi h defl yecektir

II. İktisat Kongresi sırasında İzmir, finans-kapitalin emperyalistleşme özlemini yansıtıyor. Bütün İzmir sokakları, bankalar, büyük ve orta işletmeler, üniversiteler, hastahaneler ve bütün devlet dairelerinin duvarları II. İktisat Kongresi'nin propagandasını taşıyan ilanlarla doldu. Bu ilanlar da Atatürk'ün 17 Şubat 1923 I. İktisat Kongresi'nde söylediği sözlerle doludur.

I. İktisat Kongresi'nde burjuvazi kapitalistleşmeyi hedefliyordu, bu kongrede ise emperyalistleşmeyi hedefliyor. Finans-kapital, böyle bir anlam yükleyerek, "milli egemenlik, iktisadi egemenlikle sağlanmalıdır" (17 Şubat 1923, MKA) sözünü, kendine kılavuz edindi!

Oniki Eylül'den önce uygulayamadıkları 24 Ocak 1980 kararlarını uygulamaya çalışıyorlar:

"Türkiye 24 Ocak 1980 kararlarından önce, imalatçıların ürettikleri her malı satabildikleri bir cennetti. Bu durumda hiçbir üretici riski (!) göze alıp

dış pazarlara açılma gereği duymuyordu. 24 Ocak kararlarından beklenen sonuçlar, ancak 12 Eylül sonrasında alınan ciddi önlemler ve çıkarılan vergi yasaları sayesinde kendini göstermeye başladı." (27 Ekim 1981, *Dünya-Ekonomi-Politika*)

Oniki Eylül faşizminin imdatlarına yettiğini ne güzel de açıkça söylüyorlar. Ama "bizim" menşevikler anlamazlar. Ancak Kenan Evren televizyona çıkacak "ben faşistim" diyecek, o zaman menşevikler de, bu yönetim faşist diyecekler.

Öte yandan menşevik cephenin "ulusal burjuvaları"nın dergisi *Arayış*, ekonomi sayfasında, finans-kapitalin has adamı Özal'ın "1983'de kimsenin yardımına muhtaç olmayız" sözünü başlık yapıp, bunalımdan çıkmanın yolları hakkında akıl veriyor:

"Ekonomik daralmanın sakıncaları şimdiden görülmeye başlanmıştır. Bu daralmanın, ekonomik ve toplumsal öteki sakıncaları yanında, dışsatım gücünün azalmasına

yol açması gibi önemli bir başka sakıncası da vardır. ...

"O nedenle bunalımdan daralarak çıkmak yerine büyüterek, canlanarak çıkmanın yolları denenmelidir.

"Böyle bir yaklaşım, Türkiye'de demokrasiye geçişi de kolaylaştıracak ve yeni yönetim tarafından yasal yollarla sağlanmakta olan huzur ve güven ortamının ekonomik ve sosyal temelleri de böylelikle oluşacaktır." (*Arayış*, 24 Ekim 1981, *Ekonomi*, s.20)

Arayış, yine devrim korkusuyla "sosyal sakıncalardan" söz ederken, "yasal" diyerek yeni yönetime dalkavukluk etmeyi de ihmal etmiyor.

Burjuvalar tartışa dursunlar. İşçi sınıfımız, burjuvazinin kabusunu, faşizme, emperyalizme, tekellere ve sömürgecilğe karşı sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimini gerçekleştirecektir.

Tanklarla gelen zorbalar, devrimle gidecektir!

Bundan sonraki İktisat Kongresi sosyalizmi hedefleyecektir!

Tufan Çelikkol
Manisa

Bütün ülkelerin
proleterleri birlesin!

harkâren hemü
welâtan sekin!

İŞÇİNİN SESİ

Ekim Devrimi dünya işçilerinin
ve ezilen halkların
volunu aydınlatıyor!

Yıl:8, Sayı:177
23 Kasım 1981

ÇEK - AL

Kürt sorunu - örgütlenme ve bir yanıt

*“Küçük-burjuva ulusçuluğu, enternasyonalizm diye yalnızca ulusların eşitliğini tanır,
daha ötesine gidemez. Bu tanımının da yalnız sözde kalması bir yana,
küçük-burjuva ulusçuluğu ulusal öz çıkarları olduğu gibi korur.
Oysa proletarya enternasyonalizmi en başta
her bir ülkedeki proleter savaşımının çıkarlarının
dünya çapındaki savaşımın çıkarlarına bağımlı kılınmasını öngörür.
İkincisi, burjuvaziye yenmekte olan bir ulusun
uluslararası sermayeyi alaşağı etmek yolunda en büyük özveriye yapmasını öngörür.”*
(Lenin, Toplu Yapıtlar, c.31, s.148)

Ali H. Karadağ

Bir yıl önce İsveç'ten C. Şero imzalı bir mektup almıştık. Aynı mektup daha sonra *Rızgariya Kürdistan* dergisinde yayınlandı. Biz de “Kürt Sorunu ve Örgütlenme” başlıklı yazımızla görüşlerimizi açıkladık. Ardından *Rızgariya Kürdistan*'ın 16. sayısında “Kürdistan” da Örgütlenme ve ‘İşçinin Sesi’ ” başlıklı bir yazı daha yayınlandı.

Bu yazıda, C. Şero gönderdiği mektupları yayınlamamamızı eleştiriyor. Bu eleştiri haklı değil.

C. Şero imzalı mektubu yayın sırasına koyduk. O günlerde öne çıkan sorunların başkılığı, bekleyen yazıların çokluğu ve mektubun oldukça uzun olması yayını geciktirdi. Yanıtıyla birlikte yayınlamaya hazırlandığımız bir sırada, bize gönderilen mektubun *Rızgariya Kürdistan*'da yayımlandığını öğrendik. Bu durumda tartışma bir okuyucumuzla aramızdaki tartışma olmaktan çıkıp, iki siyasal derginin sayfalarında gelişmeye başladı. Bizim de mektupları yayınlamamıza gerek kalmadı. Bizce bunda bir olumsuzluk yoktur.

Öte yandan *Rızgariya Kürdistan*

görüşündeki yoldaşlarla diyalogu biz de yararlı buluyoruz. Düşündüklerimizi açıkça yazmamızın düşmanlık yaratmaması gerektiği görüşüne de yürekten katılıyoruz.

I.

Tarihsel çerçeve

Lenin, kapitalizmin gelişmesinin ulusal sorunda iki tarihsel eğilim yarattığını söylüyor. Birinci eğilim, ulusal hareketlerin uyanışı, her türlü ulusal baskıya karşı savaşım, burjuva ulusal devletlerin kuruluşu eğilimidir. İkincisi, ulusal çitlerin yıkılması, sermayenin, ekonomik yaşantının, siyaset, bilim ve tekniğin uluslararasılaşması eğilimidir. Kapitalizmin başlarında birinci eğilim, sosyalizme doğru gelişmekte olan olgunlaşma döneminde ise ikinci eğilim egemen duruma gelmiştir. Kaba bir genellemeye 1789'dan 1871'e dek olan döneme birinci eğilimin, 1871'den günümüze uzayan döneme ise ikinci eğilimin eş

düşüğünü söyleyebiliriz. Kuşkusuz bu dönemler de kendi içinde ayrılabilir. Örneğin 1914'ler ve sonrasında ikinci eğilimin kesin olarak egemen olduğu söylenebilir. Ayrıca, şunu belirtmek gerekir ki, bu eğilimler her bir ülke için değil, evrensel anlamda geçerlidir. İkinci eğilim egemen olduktan sonra da, ulusal kurtuluş savaşları dünyanın belli kesimlerinde ilerici niteliğini korumuştur.

Uzun tarihsel dönemleri kapsayan ve egemen duruma geldiğinde etkileri tek tek ülkeler değil, dünya çapında olan bu iki eğilimi anlamak konumuz açısından kilit önem taşıyor.

Feodal ilişkilerin çözüldüğü, ulusal devletlerin ortaya çıktığı kapitalizmin ilk gelişme döneminde burjuvazi devrimci ve ilerici bir sınıftı. Ulusal hareketler toplumun tüm sınıflarını siyasete çekiyordu. Ulusal hareketlerin eğilimi, modern kapitalizmin gereksinimlerini en iyi karşılayacak ulusal devletler kurma yönündeydi. Ulusal olanla uluslararası olan arasındaki ilişki, ulusal süreçlere bu dönemde öncelik tanıyor. Engels'in dediği gibi,

uluslararası düzeyde varolmadan önce ulusal düzeyde varolmak görevi vardı.

Marks ve Engels yaşadıkları dönemin özelliklerini dikkatle incelediler. Ulusal hareketlerle yakından ilgilendiler. Ulusal sorun konusunda ölçütler getirerek işçi sınıfının yaklaşımını öteki sınıflarından ayırdılar.

Bu ölçütlerden biri, ortaya çıkan ulusal hareketleri proletaryanın gelişmesi ve geleceği açısından değerlendirmek, o yönde desteklemektir. Örneğin Marks İrlanda'nın bağımsızlığını savunurken, bunu barışçıl kapitalizm düşüyle, ya da "İrlanda için devlet" gerekçesiyle değil, ezen ulus, yani İngiliz ulusu işçi sınıfının devrimci savaşımının çıkarları açısından istediğini açıkça belirtiyordu. Marks'ın yaklaşımını değerlendiren Lenin "Marks'ın 'işçi sorunu' ile karşılaştırıldığında ulusal sorunun ikinci derecede önemli olduğundan kuşku yoktu" diyor (Lenin, *UKTH*, Sol Yayınları, s. 102).

Burada bir parantez açalım. C. Şero İrlanda sorunu ile ilgili olarak bizi yanıtlarken "önce ulusal kurtuluş" diye bir ilke türetmediklerini söylüyor. Ama ardından bir "evrensel-özgün" tartışmasına giriyor ve şöyle diyor: "Evrensellik ve özgünlük arasında, karşılıklı diyalektik bir etkileşim vardır. Bu etkileşimde ağır basan yön özgün yan olmalıdır" (C.Şero, *Rızgariya Kürdistan*, "Kürdistan'da Örgütlenme ve 'İşçinin Sesi' ", sayı: 16, s. 16). Pek açık değil, eğer bununla ulusal soruna yaklaşımda bakılması gereken özgün örneklerdir, evrensel diye birşey olamaz diyorsa, bu pragmatizm olur. Yanlış olur. Yok eğer bunu söylemiyor ve "ilkesel olarak işçi sınıfının zaferinin önem sırasında her zaman birinci" olduğu formülümüze katılıyorsa o zaman da böyle bir tartışmayı sürdürmesinin anlamı kalmıyor. Çünkü ulusal sorunun bu çerçevede içinde, somut olarak ele alınması gerektiğini biz de söylüyoruz.

Marks'ın getirdiği bir başka ölçüt, kapitalizmin gelişme sürecinin ulusal sorunu hangi doğrultuda etkilediğine bakmamızı gerektiriyor. Marks'ın dediği gibi, kapitalizm ayakları üstünde dikildiği an gericileşmeye başlamıştır. Özellikle 1871 Paris Komün'ünden sonraki kapitalizmin egemenlik ve emperyalizme yükseliş yıllarında bu eğilim öne çıkmıştır. Bu nedenle ve yine Lenin'in sözleriyle "Marks ve Engels'in ulusal soruna karşı tutumları eleştirici bir tutumdur; onlar ulusal sorunun tarihsel olarak göreceli önem taşıdığını kabul ettiler" (Lenin, *UKTH*, s. 101).

Şunu söyleyebiliriz: Marks ve Engels kapitalizmin ilk gelişme yıllarında ulusal varoluşun ilerici işlevini gördüler ve bunu proletaryanın sınıf savaşımının çıkarlarına bağladılar ama ulusal sorunu

kendi başına fetişleştirmekten, tarihsel önemini abartmaktan uzak durdular. Emperyalizmin olgunlaştığı, sosyalist devrimlerin, sosyalizme geçiş çağının başladığı dönemde ulusal çitler yıkılmaya, ulusal sorunun uluslararası düzeyi iyice öne çıkmaya başladı. Gelişen kapitalizm, ulusları birbirine yaklaştıran, birleşik uluslararası sermaye ile uluslararası işçi sınıfı arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi dünya çapında gündeme getiren bir rol oynadı.

Bugün her ulusal başkaldırı, her bağımsızlık hareketi, karşısında emperyalizmi buluyor. Gelişme düzeyi ne olursa olsun bugün kendi içine kapanmış bir ulusal kurtuluş hareketi düşünmek olanaksızdır. Ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketleri artık uluslararası ölçekte ele alınması gereken sorunlardır. Dünya devrim süreci açısından taşıdıkları öneme ve dünya sosyalizmi ile emperyalizm arasındaki kışıymaya etkilerine göre bu hareketler devrimci bir işlev görebilir ve görmeyebilir de. Tutum belirlerken komünistlerin bakması gereken nokta, burasıdır.

Gelişme düzeyi
ne olursa olsun,
bugün kendi içine kapanmış
bir ulusal kurtuluş hareketi
düşünmek imkânsızdır.
Ulusal ve toplumsal
kurtuluş hareketleri
artık uluslararası ölçekte
ele alınması gereken
sorunlardır.

Komünistler, ulusal hareketleri, uluslara haksızlık olmasın, ya da her ulusun bir devleti olsun diye, ahlakçı bir anlayışla değil, dünya devriminin ve proletaryanın çıkarları ölçütünü başa alarak desteklerler. Bu ölçütten geçmeyen, emperyalizmin ve gericiğin işine yarayan ulusal hareketleri desteklemezler. Barzani liderliğindeki hareketin evrimi ve vardığı yer buna örnektir.

Bu genel yaklaşımın da ötesinde, emperyalizmin iyice olgunlaştığı, bilimsel-teknolojik devrimin tüm gelişmeleri derinden etkilediği, dünyanın küçüldüğü bir tarihsel dönemde yaşıyoruz.

Günümüzde üretim güçlerinin gelişmesi, üretimin uluslararası boyutlarda toplumsallaşması öyle bir düzeye gelmiştir ki, varolan ulusal devlet çerçeveleri artık dar geliyor.

"...Üretim güçleri gelişiyor, büyük bilimsel teknik ilerlemeler oluyor. Ama kapitalist ilişkiler yüzünden, çok daha büyük bir ilerleme potansiyeli boğuluyor. Üretimin uluslararası boyutlarıyla, bu üretimin sonuçlarına el koymanın kapitalist biçimleri arasındaki çelişki sertleşiyor. Bunun bir yansıması da, uluslararası üretimle devlet sınırları arasındaki çelişkidir.

"Bir yandan bir arabanın yüzlerce parçası, yüzlerce ayrı ülkede üretiliyor, üretim gerçekten uluslararası boyutlar almış. Öte yandan, bu üretimin parçaları bir ülkeden ötekine giderken değişik para birimlerine, gümrük kurallarına vb. takılıyor. Aynı para birimleri nedeyle birçok ülke, üretim güçlerinin genel gelişme düzeyinden yararlanamıyor. Döviz darboğazları içinde boğuluyor. Ve tüm bu sorunlar burjuva ulusal devlet sınırlarında düğümleniyor...

"Genel gelişme düzeyi açısından bakarsak, dünya sosyalizm istiyor" (Emine Engin, *İşçinin Sesi*, "Proletarya Enternasyonalizminin Anlamı", sayı: 142, s. 3).

Bugün dünya devrimi nesnel bir gereksinim, pratik bir zorunluluktur. Dünya devriminin önündeki tüm engeller gibi burjuva ulusal devlet sınırları da gericileşiyor. Lenin'in önceden gördüğü, "burjuva ulusal devlet çerçevesi... artık ... üretim güçlerinin gelişmesine bir engel oluşturmuyor" (Lenin, *Toplu Yapılar*, c. 21, s. 149) fikri günümüz koşullarında yeni bir anlam kazanıyor. Burjuva ulusal devlet sınırlarının gericileşmesi, bu nesnel olgu, ulusal sorunu derinden etkiliyor.

Bugün komünistlere düşen, devrimlerle bu ulusal çerçeveleri kaldırmak, tüm ulusların proletaryasını daha büyük ölçeklerde birleştirmektir. Lenin birçok kez, tüm öteki koşullar eşitse (baskı ve zor yoksa) komünistlerin büyük devletlerden yana olacaklarını söylüyor. Ayrılma hakkı, bu zor ve baskıdan dolayı mutlak olarak savunulması gereken bir hak. Ayrılma hakkı ile yeni devletler ilişkisini Lenin şu sözleriyle çok açık anlatıyor:

"Bu hakkın savunulması hiçbir biçimde küçük devletlerin kurulmasını özendirmek değildir. Tersine, daha özgür, korkudan uzak ve bu yüzden daha geniş ve daha evrensel büyük devletlerin ve devletler federasyonunun kurulmasını hazırlamaktır. Bu büyük devletler, yığınlar için daha yararlı olduğu gibi, ekonomik gelişmeye de daha elverişlidir" (Lenin, *Sosyalizm ve Savaş*, Sol Yayınları, s. 31).

Ayrılma hakkının özgürce kullanıla-

bileceği koşullarda, yeni küçük ulusal devletler ve yeni sınırlar, hele *bugün* komünistlerin *savundukları* birşey olamaz. Bu koşulları yaratmak devrim sorunudur. Ve bu süreç içinde, somut olarak ortaya çıkmış ve proletaryanın çıkarlarına uygun olarak gelişen bir ulusal hareket *varsa* bundaki ilerici yönü desteklemek kuşkusuz görevdir. Ama *ulusal bir temelde* yeni devletler örgütlemek için ulusal sorunu başa almak komünistlerin işi değildir.

Kürt yoldaşlar, Kürdistan'ı dört parçaya ayıran sınırları tanımıyoruz diyorlar. Sonra da, ulusal temelde yeni bir Kürt devleti öneriyorlar. Sömürgeci sınırlar için savaştıklarını söylüyorlar. Biz, yalnızca bu sömürgeci sınırlar değil, tüm sınırlar gerici diyoruz. Örneğin söz konusu dört ülkenin yalnızca kendilerini Kürdistan'ın parçalarından ayıran sınırların değil, birbirleri arasındaki sınırların da kalkmasında yanayız. Genel olarak proletaryanın en büyük, en sıkı birliğinden ve bunu kolaylaştıracak siyasal çözümlerden yanayız.

Dört ülkeden parçalar alarak kurulacak bir Kürt devleti yeni ve küçük bir burjuva ulusal devlet demekse böyle bir şeyin proletaryanın çıkarlarına olmayacağı açıktır. Yok eğer bu devlet devrimci-demokratik, sosyalizme açılan bir devlet olacaksa, zaten bölündüğü parçalardaki daha büyük devletlerin kaderinden ayrı olarak düşünülemez.

II.

Proletarya enternasyonalizmi ve yüklediği görevler

C. Şero: "Gerçek enternasyonalist olmak herşeyden önce kendi ülkesinde devrim yapmaktır. Kendi ülke burjuvazisinin iktidarını parçalamak ve proletarya iktidarını egemen kılmak *en büyük* enternasyonalist görevdir" diyor (Aynı yazı, abç).

Kuşkusuz bir ülke proletaryasının kendi ülkesinde devrimi gerçekleştirmesi önemli bir enternasyonalist görevdir. Ve bu nokta devrimden kaçan, enternasyonalizmi Sovyetler Birliği'ne dalkavukluğa indirgeyen menşeviklerle tartışmamızda altını çizdiğimiz bir noktadır. Ama yalnızca bu yaklaşım proletarya enternasyonalizmini anlatmaya yetmez. Dahası, bununla yetinmek, içe kapanmaya, ulusal dargörürlülüğe yol açabilir. Proletarya enternasyonalizmi, dünya işçi sınıfının genel çıkarlarını, özel çıkarların üstünde tutmayı, bu genel çıkarlar uğrunda savaşmayı gerektirir.

Lenin şöyle diyor: "Küçük burjuva ulusçuluğu, enternasyonalizm diye yalnızca ulusların eşitliğini tanıır, daha

ötesine gidemez. Bu tanımanın da yalnız sözde kalması bir yana, küçük burjuva ulusçuluğu ulusal öz çıkarları olduğu gibi korur. Oysa proletarya enternasyonalizmi en başta her bir ülkedeki proleter savaşımının çıkarlarının dünya çapındaki savaşımın çıkarlarına bağımlı kılınmasını öngörür. İkincisi, burjuvaziye yenmekte olan bir ulusun uluslararası sermayeyi alaşağı etmek yolunda en büyük özveriye yapmasını öngörür" (Lenin, c.31, s.148). Bu nedenle dünya devrimine, Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist sistemin uzun erimli gerçek çıkarlarına karşı tutum, proletarya enternasyonalizminin ana ölçütüdür.

Türkiye devrimini biz bu genel çerçevede içinde alıyoruz. Türkiyeli komünistlerin yakın görevi dünyanın bu parçasındaki tarihi, ekonomisi, siyasal ilişkileri belli devlet sınırları içinde biçimlenen Türkiye parçasındaki devrimi gerçekleştirmektir. Bu görevi ivedileştiren, Türkiye'nin emperyalizmin zayıf halkası olmasıdır. Jeopolitik konumuyla, insan gücü potansiyeliyle, topyeklinin genişliğiyle, NATO'nun ileri karakolu olmasıyla Türkiye emperyalizm için can alıcı önem taşıyan bir ülkedir. Bu halkayı emperyalist zincirden koparmanın, ekonomik, toplumsal, siyasal, stratejik, ideolojik sonuçları dünya çapında olacaktır. Türkiye devrimi, "dünya devriminin, ülke koşullarının önümüze koyduğu bir görevdir. TKP'nin Leninci kanadı bu nesnel gerekliliğin yarattığı bir çizgidir" (TKP Leninciler Konferansı Kararları 1981, s.122). Bu anlayışla, tüm ülkelerin komünistlerini, Türkiye devrim güçlerine aktif destek vermeye çağırıyoruz.

Öte yandan proletarya enternasyonalizmi dünyanın başka parçalarındaki devrimlerle ilgili olarak da bize görevler yüklüyor. Orta Doğu'nun ya da Avrupa'nın herhangi bir ülkesinde ortaya çıkabilecek bir devrimci patlama bizi Türkiye devriminden daha az ilgilendirmeyecektir. Öyle gelişmeler olabilir ki, Orta Doğu'daki devrimlerin, ya da örneğin Yunanistan'daki devrimin çıkarları bizim Türkiye devrimi ile ilgili görevlerimizi ikinci dereceye atabilir. Böyle bir durumda biz varsa yoksa Türkiye devrimi diyemeyiz. Bu ulusçuluk olur.

Proletaryanın örgütlenmesi açısından da durum aynıdır. Biz, dünya çapındaki tek proletarya partisinde örgütlenmeyi savunuruz. Türkiye proletaryası *bugün* öteki ülke proletaryalarından ayrı örgütleniyorsa, bizim öznel seçimimiz o yönde olduğu için değildir. Aynı anlayışla, Kuzey Kürdistan proletaryasıyla birlikte örgütlenme görüşümüz de keyfi bir isteğe değil, nesnel koşullara dayanıyor.

Kürt sorunu, yalnızca dört ülkeyi

değil, Orta Doğu'yu hatta dünyayı ilgilendiren, uluslararası bir sorundur. Kuşkusuz bu sorunun nasıl çözüleceği *şimdiden* kestirilemez. Tartıştığımız, bugün hangi yönde bir çözümün proletaryanın çıkarlarına ve somut koşullara uygun olduğudur. Proletaryanın çıkarlarına bağımlılık anlayışı ulusal sorunda dayanılacak temel ilkedir. Ötesi somuttur. Belirli bir tarihsel anda, belirli bir yerde, belirli somut ilişkiler içinde ele alınması gerekir. Bunlara bakarak diyoruz ki, somut koşullar da Kürt sorununun bugün parçalardaki devrimlere bağlı olarak çözülmesini gerektiriyor.

Şimdi bu somut koşullara daha yakından bakabiliriz.

III.

Türkiye ve Kürdistan ilişkilerinin somut durumu

Kürdistan'ın parçalanmışlığı ve Türkiye Kürdistanı'nın Türkiye'nin bir *iç sömürge*si olması Kürt ulusal hareketi ile dört ülkedeki devrimci hareketler arasındaki ilişkileri etkileyen ve karmaşıklaştıran olgulardır.

Geçen yazımızda, TKP II. Leninciler Konferansı'ndan aldığımız bir alıntıyla, Kürdistan'ın dört parçası arasındaki bağların, her parçanın içinde yer aldığı devletin öteki bölgeleriyle olan bağlarından güçsüz olduğunu söyledik. Bunun gerekçeleri olarak da, ekonomik ve siyasal koşulları ileri sürdük. *Rızgariya Kürdistan*'da yayınlanan yazı bu konuda şunları söylüyor:

"...Bir koloni ülkedeki proletarya örgütlenmesini, sadece söz konusu ülkenin 'ekonomik ilişkilerine' indirgemek gerekli... Proletaryanın örgütlenmesi bir siyasal sorundur. Kürdistan'da bugün egemen olan öge siyasidir. Kürdistan'da politika daha ağır gelmektedir" (Aynı yazı, s.14-15).

Ayıklayarak ilerleyelim: Bir kez, tartıştığımız konu Türkiye Kürdistanı'nın hangi bütünün parçası olduğudur. Toplumsal ve siyasal ilişkilerin temeli olan ekonomik ilişkiler dikkate alınmadan bu soruya doğru bir yanıt verilemez. En başta bunlara bakmak zorundayız. Sömürge ülke proletaryasının örgütlenmesini ekonomik ilişkilere "indirgediğimiz" görüşü ise temelsiz bir yakıştırma. Alıntı yapılan cümlemizin hemen ardından gelen şu sözlerle bakalım:

"Kürdistan'ın dört ayrı devlet içinde yer alması, siyasal açıdan da önemli farklılıklar getirmekte, en azından dört ayrı siyasal erk anlamına gelmektedir. Tek ve ortak düşmana karşı Türkiye'de savaşı bırakıp da, dört ayrı düşmana karşı Kürdistan bütününde ortak örgüt-

lenmeyi savunmak mantıksal değildir" (AHK yazı).

C. Şero bir de, "yapısal eşitsizlikten birlikte örgütlenme" sonucunu çıkarttığımızı söylüyor ki, bu da kendi yakıştırmasıdır. Birlikte örgütlenmeyi tek başına böyle bir nedene bağlamadık. "Kapitalizmin gelişmişlik düzeyinin" farklılığı başka, "yapısal dengesizlik" başka şeylerdir. Çeşitli ülkelerde kapitalizmin gelişme düzeyinin farklılığı, oralarındaki devrimlerin karakterini, bağlaşıklarını, vb etkiler. Bütünleşmiş bir ekonomik birim olan bir ülkedeki bölgesel ekonomik dengesizliğin sonuçları ise farklıdır. Dört ülke ile ilgili olarak söylersek, kapitalizmin en çok geliştiği ülke Türkiye'dir. Türkiye Kürdistanı da, kapitalizmin gelişmişlik düzeyi açısından Kürdistan'ın en ileri parçasıdır. Bu da Türkiye'de kapitalizmin gelişmesinin Kürdistan'ı Türkiye ile nasıl bütünleştirdiğini anlatır. Kürdistan'ın iç sömürge olması, Türkiye'nin göreceli olarak en az gelişmiş bölgesi olması bu gerçeği değiştirmiyor.

Türkiye, İran, Irak ve Suriye Kürdistanlarının ortak bir ekonomik pazarı yoktur. Sınırlardaki kaçakçılık ilişkileri dışında birbirleriyle ekonomik, ticari ilişkileri de yoktur. Önlenmeseydi olabilirdi, başka, ama yoktur. Her bir parçada kapitalizmin gelişmesiyle Kürt halkı o parçadaki ekonomik ilişkilerin içine çekilmiştir. Bu ilişkiler içinde sınıfsal ayrılmaya uğramış, her bir parçada Kürt burjuvaları ve Kürt işçileri doğmuştur. Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte Kürt sorununun sınıfsal özellikleri daha iyi beliriyor. Örneğin Kürt burjuvazisi, Türkiye tekelleriyle sermayesi ile bütünleşiyor. Kürt işçileri de Türk işçileriyle.

Bunlar bilinen, C. Şero'nun da "ekonomik ilişkilere indirgemeyelim" derken kabul eder gibi görüldüğü gerçeklerdir. Ama bunun mantıksal sonucunu da kabul etmek gerekir: Sınıfların karşılıklı yer alımı, Kürdistan bütününde değil parçalardaki ilişkiler içinde biçimleniyor. Bu, devrimin programını parçalardaki koşullar belirliyor demektir.

Proletaryanın örgütlenmesi tüm bu koşulların belirlediği siyasal bir sorundur. Doğru! Ama siyasalın yerine "ulusal"ı koymamak koşulu ile!

Siyasal savaşım, en genel tanımıyla erki taraf alan savaştır. Belirli, somut, hedefleri seçilmiş bir savaştır. Proletaryanın amacı kurulu devlet erkini alaşağı etmek, yerine proletarya devletini, proletarya diktatörlüğünü kurmaktır. Kürdistan'da bu anlamda alaşağı edilmesi gereken dört ayrı devlet erki var. Dört parçada da, bu devlet erkini alaşağı etmek için yola çıkmış temel güç olarak

proletarya var. Dört devlet soyut varlıklar değil, ordusu, polisi, bürokrasisi ile birer maddi güçtür. Bugünkü savaşımın çerçevesini devlet sınırlarının belirlemesi, işte bu devrimin ana siyasal sorununda, erk sorununda yatıyor.

Kürdistan'da ortaya çıkmış güçlerin nesnel durumlarına, programlarına bakarak diyebiliriz ki, bu hareketler küçük burjuva yığınların desteğini almış demokrat nitelikte hareketlerdir. Marksizmin çağımızda her türlü başkaldırının evrensel ideolojisi durumuna gelmesi, Kürt işçi sınıfının gelişmesi vb. etkenler Kürdistan aydınlarının öncülüğünde komünizan ve sosyalist eğilimlerin güçlenmesine yol açıyor. Ama Kürt kurtuluş hareketinde bugün nesnel gücü temsil eden, yığın desteğine sahip hareketler genellikle burjuva demokrat niteliktedir. KDP'lerin durumu bunu anlatıyor.

Ulusal savaşım
derinleştirmek
ve genişletmek burjuvazinin
siyasetidir. Komünistler
proletaryanın birliğini
ve gelişmesini başa koyarlar.
Gerçek bir Kürt komünisti
için Türk, İranlı, Iraklı ve
Suriyeli işçilerle birleşmek
kendi ulusuyla birleşmekten
önde gelmelidir.
Yoksa, sınıfa göre değil,
ulusa göre birlik
kaçınılmaz olur.

Şimdi dört parçadaki Kürt hareketlerinin gelişme eğrilerine, savaşım koşullarına kısaca bakabiliriz.

Irak Kürdistanı'nda yıllardan beri silahlı savaşım var. Özellikle 1958 Irak devriminden sonra güçlü bir kurtuluş hareketi ortaya çıktı. 1970'de Irak hükümeti Kürdistan'ın özerkliğini kabul etti. Bu özerklik yaşama geçmeyince silahlı savaşım yeniden boy verdi. Barzani'nin bilinen ihaneti ve 1975 yenilgisinden sonra Kürt halkı büyük kıyım ve yıkıma uğradı. Ulusal hareket bölündü ve büyük ölçüde dağıldı. Bugün silahlı direniş hareketi yeniden örgütleniyor.

İran'da 1946'da Mahabat Kürt Cumhuriyeti kuruldu. Ama uzun ömürlü olmadı, Şah orduları bu devleti yıktılar. 1967'lerde İran Kürdistanı'nda başlayan gerilla savaşı onsekiz ay sürdü. Şah rejimi Barzani ile yaptığı işbirliğini de kullanarak Kürt ulusal hareketini birkez daha sindirdi. Şahlığın yıkılmasından sonra İran'da esen demokratik hava Kürt hareketini yeniden canlandırdı. Ama kısa zaman sonra Humeyni rejimi de, Kürt halkı üzerinde soykırıma varan baskılar uygulamaya başladı. Bugün İran'daki Kürt ulusal hareketi esas olarak İran Kürdistan Demokratik Partisi'nin önderliğinde yeniden örgütleniyor. Bu partinin başkanı olan Kasımlı'nın Kürt sorununun önce her parçada çözülmesi yönündeki sözleri bunun için önemlidir. Geçen yazımızda vermemizin nedeni de buydu. (C. Şero, Kasımlı için "ulusal hareketin sözcüsü" dememizi yadırgıyor. Çünkü bu sıfatı aslında kendisine yakıştırıyor.)

Türkiye'deki siyasal koşullar bu iki ülkeden de farklıdır. 1938 Dersim kırımından sonra Kürdistan çapında ayaklanma düzeyinde çıkışlar olmadı. Sömürgeci Türk burjuvazisinin Kürdistan üstündeki sömürü ve baskısı sistematik biçimde sürüyor. T.C. ordu birlikleri Kürdistan'ın en uzak köşesine dek yerleşmiş durumda. En ufak bir kıpırdanmayı ezmek için hazır. Hele 12 Eylül'den sonra faşist cunta Kürdistan'ı bir kan gölüne çevirmeye hazırlanıyor. Üçüncü Ordu'nun Malatya'ya gönderilmesi bunun en son örneklerinden biridir.

İran ve Irak ulusal kurtuluş güçlerinin programı bu iki devlet içinde "özerk Kürdistan"dır. Suriye'deki hareket ise bölgesel özerkliği bile savunmuyor ve "ulusal kültürel özerklik" istemini ileri sürüyor. (Xebat, sayı: 6 Ekim 1979, s.51) Türkiye'deki Kürt ulusal hareketi bölünmüşlüğü içinde tek bir programa sahip değil. Genellikle "bağımsız Kürdistan" görüşü ağır basıyor.

Özetlersek, Irak ve İran Kürdistanlarında silahlı savaşım varken, Türkiye ve Suriye parçaları bu işin başlangıç döneminde bile değiller. Dört parçadaki siyasal-toplumsal koşullar, savaşımın düzeyi, ortaya çıkan ulusal hareketlerin programları birbirinden oldukça farklıdır. Ayrıca bu hareketlerin temsilcilerinin de en azından "şimdilik" Kürdistan bütününde tek bir hareket oluşturma istekleri yoktur. Kaldı ki, böyle birşeyi istediklerini düşünsek bile, bunun birleştirici ortak noktası ulusal birlik olacaktır.

Eğer soruna ulus adına yaklaşıyorsak bu "iyi birşey" olabilir. Proletarya adına yaklaşıyorsak kötü birşey olacağı kesindir. Ulusal savaş derinleştirmek ve genişletmek burjuvazinin siyasetidir. Ko-

münistler proletaryanın birliğini ve gelişmesini başa koyarlar. Gerçek bir Kürt komünisti için Türk, İranlı, Iraklı ve Suriyeli işçilerle birleşmek kendi ulusuyla birleşmekten önde gelmelidir. Yoksa, sınıfa göre değil, ulusa göre birlik kaçınılmaz olur.

IV.

Partileşme süreci

C.Şero, "Kürdistan'lı proleter devrimci-ler ve daha başka Kürt siyasi hareketleri Kürdistan düzleminde örgütlenmekten yanadırlar. Bu aynı zamanda nesnel bir olgu olmuştur" diyor. (agy, s.13) C.Şero'ya göre, "Bazı yoğunluklar", "Kürdistan düzleminde" partileşmiş bazıları da "partileşme süreci"ni yaşamaktadırlar. İsteyen istediği amaçlarla, istediği örgütlenmeye girişebilir. Ama böyle bir örgütlenme *girişimini* tek proletarya örgütünün Kürdistan'da "nesnel bir olgu olduğunun" kanıtı gibi göstermek ciddiye alınacak bir görüş olamaz.

Bunu Şero yoldaş da anlamış olacak ki, "ciddi bir yaklaşım bunun bir kısa dönem sorunu olmadığını görmelidir" diyor. Ve ekliyor: "Şartlar olgunlaşmadan, amaçlara ilişkin temel adımları atmak maceracıdır." Bu sözler hem C.Şero'nun yukarıdaki sözleriyle, hem de *Rızgariya Kürdistan* dergisinin parti oluşturma görüşleriyle çelişiyor. Bu sözlerden, bugün böyle bir parti oluşturma koşullarının olgunlaşmadığı anlamı çıkıyor, ötekilerden ise partinin "nesnel olgu" olduğu. Somut gerçekler öylesine açık ki söyletiyor. Zorlama bir görüşü savunmaları yaşam böyle güçlük-lere sokuyor.

Rızgariya Kürdistan yayınlarından çıkan "Kürdistan Devriminde Genel Olarak Örgütlenme ve Proletaryanın Özgüğü" adlı broşürde şöyle deniyor:

"Kürdistan bütününde merkezi bir örgütlenme Kürdistan devriminin önemli bir önkoşuludur deriz.

"... Kendi tezlerini netleştiren siyasi yoğunluk diğer parçalardaki siyasi yoğunluklara ve devrimci potansiyele bağımsız bir siyasi yoğunluk olarak yaklaşır. Silah seslerinin devam ettiği Kürdistan'da siyasi yoğunluklarla anti-sömürgeci, anti-emperyalist, anti-faşist ve anti-feodal ilişkilerde ittifak ilişkilerine girilmesi dayatan bir görevdir. ... Eğer ideolojik politik-örgütsel bir birliğe yönelmek ve birliği sağlamak mümkün olursa bu parçadaki Marksist siyasi yoğunlukla belirli süreli bir ittifaktan sonra birliğe yönelinebilir. ... Yani, her halükârda, bir parçadaki devrimci siyasi yoğunluk diğer parçalardaki Marksist eğilimli siyasi yoğunluklara yaklaştığı gibi müteffik ilişkileri çerçevesinde yaklaşmak zorundadır. *Birlik, süreç*

inde temel tezlerdeki ideolojik politik-örgütsel tam bir birlikten geçer." (agy, s.25-26)

Bu alıntı da, Kürdistan'da tek siyasi örgüt görüşünü savunmaların açmazını anlatıyor. Önerilen bir parti değil cephe-dir. Önce ne demekse, çeşitli "siyasi yoğunluklar" birbirleriyle bağışıklık kuracaklar, belirli süre sonra "proletarya örgütü" olmaya yönelecekler. Bağışıklık cephe, oradan belki parti! Böyle bir anlayışla komünist partisi kurmaya kalkışmak görülmüş şey midir? Farklı *sınıfsal siyasal güçlerin*, Kürt *ulusal hareketi çerçevesinde* bağışıklık kurmaları ve bu *süreç* içinde komünist partisi oluşturmaları anlayışının Leninci parti ve örgütlenme anlayışı ile bir ilgisi olabilir mi? İçinde bulundukları devlet-teki proletarya ile birlikte örgütlenmesini yadsıdığınız Kürt işçilerini böyle çıkmaz bir yol önererek komünist partisinden yoksun bırakıyorsunuz.

Komünist partisi, işçi sınıfı ideolojisi Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizminde, somut bir programda anlaşmış kadroların yukarıdan aşağıya oluşturdıkları bir örgütlenmedir.

Komünist partisinin örgütlenme ilke-lerinden biri bölgesel özerkliliktir. "Komünistler yalnız nüfusun ulusal yapısındaki değil, *her türlü* bölgesel farklılık temelinde bölgesel özerkliği *her zaman*

savunurlar." (TKP II. Leninciler Konferansı, s.65) Kürdistan proletaryasının TKP içinde bu anlayışla örgütlenmesi, partinin Kürt halkına kendi dilinde propaganda ve ajitasyonu örgütlemesi örgütlenme sorununun doğru çözümü olacaktır.

V.

Çeşitli tarihsel örnekler

Geçen yazımızda aynı devlet içindeki farklı ulustan işçilerin ayrı partilerde örgütlenmelerine yolaçacak fıkirlere Lenin ve Stalin'de rastlanmadığını söylemiştik. C.Şero bu konuda tersine birşey göstermiyor. Tek bir örnek vermiyor. Şöyle diyor: "Onlar, Karadağ yoldaşın 'hiçbir yerde hiçbir zaman, bağımsız örgütlenmeyi savunmadılar' demesi yerine bağımsız örgütlenmeyi hayata uyguladılar." (s.15) Sonra da Sovyetler Birliği, Polonya, Finlandiya ve Baltık ülkelerini örnek gösteriyor. Daha başka örnekler veriyor.

Burada önemli olan, komünist önder-lerin aynı devlet içindeki işçilerin örgütlenmesine ilişkin genel yaklaşım-larının ve koydukları genel kuralın ne olduğudur. Tartıştığımız budur. Kural, birlikte örgütlenmedir. Her kuralın, tersine işleyen eğilimler, tek tek örnekler olabilir. Ama bunlar belli ağırlıkta değil-se kuralı değiştirmezler. Öyle olmasa, ne teorinin yö göstericiliği, ne de genelle-me diye birşey kalır. Bilimselliğin yerini pragmatizm alır. Birlikte örgüt-lenme anlayışı da böyle bir genel kuraldır. Kaldı ki, uygulamaların, pratiğin gösterdiği de bu kuralı doğrular niteliktedir.

RSDİP'in kuruluşuna bakalım. Lenin, RSDİP "1898'de tüm Rusya'yı kapsayan bir parti olarak, yani Rusya'daki bütün ulusal topluluklar proletaryasının partisi olarak kurulmuştur" diyor. (Lenin, *Uluslararası Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, Sol Yayınları, s.101-102), (*Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, v.19, s.243-251)

Çarlık Rusyası'nın devlet sınırları içinde olan Ukraynalı, Uzbek, Azeri, Gürcü, Kırgız vb. Rusya'nın iç sömür-gelerinin işçileri RSDİP içinde örgütlen-diler. Finlandiya ve Polonya'nın durum-ları daha değişikti. Bir kez, bu iki ülke de Rusya'nın iç sömürgeci değillerdi. Tarihsel ve ekonomik olarak öteki iç sömürgeci gibi Rusya ile bütünleşmiş değillerdi. Sonra, bu iki ülkede kapitalizmin gelişme düzeyi oldukça ileri-ydi. Rusya'dan da ileri-ydi. Lenin bu ülke-lerin ulusal hareketlerini somut tarihsel dönemlere göre ele aldı.

Örneğin, 1848-1871 yıllarında Polonya ulusal hareketi dünya ölçeğinde devrimci bir önem taşıyordu. Polon-

ya'nın ayrılması da, proletaryanın ayrı örgütlenmesi de o dönemde doğrudur. Ama 1898-1916'larda Çarlık, emperyalist zincirin zayıf halkası durumuna geldiği, St. Petersburg Varşova'dan çok daha önemli bir devrimci merkez olduğu zaman, Polonya'nın ayrılmasını ve proletaryanın ayrı örgütlenmesini savunmak yanlıştı. Lenin bunu yapanları, Polonya Sosyalist Partisi'ni şiddetli eleştirdi. Dahası Lenin, Mehring'in Polonya konusunda söylediği aşağıdaki sözlerle "tam olarak" katıldığını belirtir. Mehring'in sözleri şöyle:

"İşçi sınıfının bu çıkarları, *Polonya'yı paylaşmış olan üç devlette de* Polonya'lı işçilerin, herhangi bir koşul koymasızın kendi sınıf yandaşlarıyla omuz omuza savaşmalarını emreder. Bir burjuva devrimin, özgür bir Polonya yaratabileceği günler artık geride kalmıştır. Bugün Polonya'nın yeniden doğuşu ancak gelişmesi sırasında, modern proletaryanın zincirlerini koparacağı toplumsal bir devrimle olabilir." (Lenin, *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, Sol Yayınları, s.18) (abç)

Şimdi bu Polonya örneği ayrı örgütlenmenin doğruluğunu mu gösteriyor?

Filistin Kurtuluş Örgütü ile İsrail Komünist Partisi'nin ilişkileri örnek veriliyor. Bir kez, İsrail ve Filistin birbirleriyle savaşan, fiziki olarak karşı karşıya olan güçlerdir. Birlikte örgütlenmenin koşulları yoktur. İkincisi, FKÖ komünist partisi değil, içinde komünistlerden, demokratlara dek çeşitli güçleri barındıran bir cephe örgütlenmesidir. Bu örneği vermekle, Şero yoldaş birlikte örgütlenmeyi, kendi anlayışları içinde cepheyle karıştırıyorsa, buna bizim diyecek birşeyimiz olamaz. Biz işçilerin komünist partisinden örgütlenmesinden konuşuyoruz.

İspanya örneği. Basklıların ve Katalonyalıların ayrı örgütler kurmuş olmaları, bu iki bölge işçilerinin ayrı "parti"ler kurdıklarını göstermez. Bildiğimiz kadarıyla İspanya Komünist Partisi Katalonya ve Bask'da da örgütlüdür. Buralardaki parti çalışmasını özerk parti birimleri yönetiyor. Ayrıca, İspanya'da ayrılıkçı Katalonya ve Bask hareketlerine tam da C.Şero'nun dediği gibi "milliyetçi" deniyor. (İspanya Komünist Partisi'nin revizyonist bir parti olması, görevlerini yerine getirmemesi, bundan dolayı bu bölge halklarının ayrı örgütlenmeleri gibi sorunlar konumuz dışındadır.) Kaldı ki, bu parti bile Bask milliyetçisi eğilimli MK üyelerini partiden ihraç etmiştir. (*The Times*, 13 Kasım 1981)

Daha örnekler verilebilir. Her örneğin çeşitli yanları uzun uzun tartışılabilir. Ama bu örneklerle aynı devlet içindeki işçilerin ayrı örgütlenmesi tezi desteklenemez.

VI.

Güven sorunu

Yürükoğlu yoldaş, "Kürt Sorunu" kitabına yazdığı önsözde şunları söylemişti:

"Kürt yoldaşlarda çokça görülen 'ayrılıkçı' eğilimin en önemli (ve haklı) nedeni güvensizliktir. Türkiye Kürdistanı'nın Türk sömürgeci devleti tarafından asırlar boyu giden sömürüsü yalnızca Kürdistan emekçisinin Türk egemen sınıfına (kapitalizmle birlikte burjuvazisine karşı nefretini ve kinini arttırmadı. Aynı zamanda, Kürt emekçisinde Türk emekçisine, hatta işçisine karşı güvensizlik yarattı. Türk komünistlerinin 1920'den bu yana Kürt sorununda takındıkları şovenist tutum bu güvensizliği haklı olarak besledi ve güçlendirdi. Bu tarihsel gerçeği dikkate almayan bir komünist çalışma, Kürt işçi ve emekçisinin gönlünü kazanamaz. Türk komünistleri için sorun, Kürt halkının güvenini kazanmaktır. Türk işçisinin enternasyonalist eğitimi sağlamadan da bu güven sağlanamaz." (Süleyman Sakalı, *Kürt Sorunu*, Önsöz, İkinci Basım, s.5)

Ayrılma hakkını
tanımayan ezen ulus
"devrimcileri"
ne denli
sosyal şovense,
birleşme özgürlüğünü
savunmayan ezilen ulus
"devrimcileri" de
o denli
sosyal şovendir.

Yürükoğlu yoldaşın belirttiği gibi, Kürt yoldaşların güvensizliğinin haklı nedenleri vardır. Bunu gidermekte esas görev Türk komünistine düşüyor. Türk işçisinin enternasyonalist ruhta eğitimi gerekiyor. Bu eğitim, Kürt halkının ayrı devlet kurma hakkını propaganda ederek, Türk ulusçuluğunun her çeşidine karşı ödünsüz savaşarak gerçekleştirilecektir.

TKP Leninci kanadı bugüne dek, Türk işçilerinin enternasyonalist eğitimi için üstüne düşeni gücü oranında yerine getirdi. Ayrı devlet kurma hakkını,

propagandasının temel belgelerinden biri olarak yükseltti. Türkiye'de ulusçuluğun simgesi İstiklal Marşı'na karşı eylem koyan, yaptığı da sonuna dek cesaretle savunan ilk ve tek devrimci hareket oldu. Türk burjuva devletinin kurucusu Kemal'e, Türk burjuvazisinin ve bugün faşizmin resmi ideolojisi olan Kemalciliğe karşı ikircimsiz ve en etkili ideolojik savaş yürüten Lenincilerdir. Oportünist TKP yönetiminin, ulusçu küçük burjuva devrimcilerinin sosyal şovenliğini sergileme işini hiç savsaklamadan yürütenler de. Komünistler bu görevlerini sürdürmekte ve bu yoldan Kürt işçilerinin güvenini sağlamakta üstlerine düşeni bundan sonra da yapmaya kararlılar.

Öte yandan, güven sorunu tek yanlı değildir. Bu konuda Kürt devrimcilerine de görevler düşüyor. Kürt devrimcilerinin de bize güven duymaları gerekiyor.

Lenin, ezilen ulus komünistinin bu konudaki görevlerini şöyle anlatıyor:

"...Küçük bir ulusun sosyal demokrati (komünisti — İ.S.) ajitasyonunun ağırlık merkezini bizim formülümüzün son sözcüğü üzerine getirmelidir: Ulusların 'serbestçe kabullendiği birlik.'" (Lenin, *Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı*, Sol Yayınları, s.190)

Ayrılma hakkının öteki yüzü birleşme özgürlüğüdür. Kürt komünistlerinin görevi Kürt ulusunun öteki uluslarla birleşme özgürlüğünü ve tüm ülkelerin işçilerinin birliğini propaganda etmektir. Bu aynı zamanda, proletarya enternasyonalizminin yüklediği bir görevdir. Ezen ulus komünisti ayrılma hakkını, ezilen ulus komünisti birleşme özgürlüğünü savunacak. İkisi de işçilerin birliğini savunacaklar. İşbölümü böyle olmalıdır. Aynı bütünün iki yönü olan görevlerden biri yerine getirilmezse, örneğin ezilen ulus komünistleri görevlerini yapmazlarsa ezilen ulus işçilerinin eğitimi eksik kalır. Ulusçuluğa pirim verilmiş olur. Ayrılma hakkını tanımayan ezen ulus "devrimcileri" ne denli sosyal şovense, birleşme özgürlüğünü savunmayan ezilen ulus "devrimcileri" de o denli sosyal şoven olur.

Kürt yoldaşlar, büyük çoğunlukla enternasyonalist görevlerini yapmadılar ve yapmıyorlar. C.Şero bir kez olsun birleşme özgürlüğünden söz etmiyor. Sonra da dönüp görevini yapanlara güven duymadıklarını söylüyor. Bu ciddi bir tutarsızlıktır.

Kim ne derse desin, Türk ve Kürt emekçileri, işçi sınıfının hegemonyasında yürütecekleri ortak savaşla Türkiye'de sosyalizme açılan ileri demokratik devrimi gerçekleştirecekler. Böylelikle tüm halklar birlikte kalmayı ya da ayrı devlet kurmayı özgürce seçecekleri günlere ulaşacaklardır.

EKİM DEVRİMİ YOLUMUZU AYDINLATIYOR

Cemile Çakmak-
Seçkin Basar

Dünya devrimi 64 yıl "nc başladı

me karşı bir gerekçe olarak ileri sürmüşlerdi. Lenin ise bu "eleştiriyi" yapanların devrimci diyalektikten birşey anlamadıklarını, dünya tarihinin gelişme yasalarını donuklaştırdıklarını söyledi. Rusya'nın kendini öyle bir durumda bulduğunu ki, uygarlığın temel gereklerini, işçi ve köylülerin enerjisini harekete geçirerek, Batı Avrupa'dan daha değişik bir yoldan yaratma olasılığının doğduğunu anlattı. (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.33, s.476-479)

Başka bir deyişle Sovyetler Birliği, ikili bir görevle uğraşmıştır: Hem sosyalizmin madde temelini yaratmak, hem sosyalist ilişkileri geliştirmek. Kapitalizmin yapması gerekeni de, işçi sınıfı kendi devleti altında gerçekleştirmek zorunluğuyula karşı karşıya kalmıştır. Bu ise binbir türlü güçlüklerle boğuşmak demektir.

Ekim Devrimi'nden beş

buçuk yıl sonra ve ölümünden 10 ay kadar önce yazdığı, "az olsun, öz olsun" başlıklı yazıda Lenin tüm bu güçlükleri acımasızca sıralıyor. Proleter kültürü diye çok fazla konuşanlara Lenin şöyle diyor:

"Bir başlangıç olarak, gerçek burjuva kültürüyle tatmin olmalıyız, öncelikle burjuva öncesinin daha kaba kültür tiplerinden, yani bürokratik kültürden, ya da serf kültüründen vb. kurtulunca sevinmeliyiz." (Lenin, c.33, s.487)

Lenin, deneyimin derslerini çıkarmak gerektiğini vurguluyor ve kültür düzeyiyle bağlı olarak devlet aygıtı hakkında çıkardığı dersleri yine acımasızca anlatıyor. Devlet aygıtımız çok berbatır, onun eksiklerini nasıl gidereceğimizi ciddi olarak düşünmeliyiz diyor. Düşünürken de, bu eksiklerin devrilen ama henüz üstesinden gelinmeyen geçmiş kültürden kay-

naklandığını akılda tutmak gerektiğini belirtiyor. Gelişmenin, devrimin başdöndürücü hızıyla ilerlemesi nedeniyle, sistem hakkında iyi bir çalışma, deneme sınama yapmadığını söylüyor. Ve şöyle ekliyor:

"Artık bu konuda birşeyler yapmanın zamanı gelmiştir. Çok hızlı gelişme ve böbürlenme karşısında kesin bir kuşkuçuluk göstermeliyiz. ... Burada en zararlı şey acelecilik olur. En zararlı şey, artık birşeyler biliyoruz varsayımına, ya da gerçekten yeni, sosyalist, sovyet vb. denmeye yaraşır bir devlet aygıtı inşa etmek için gerekli çok sayıda unsur bizde vardır varsayımına dayanmak olur.

"Hayır, böyle bir aygıttan gülünç derecede yoksunuz, hatta onun unsurlarından bile yoksunuz. Hatırdı tatalım ki, bunu kurmak için zamandan kaçınmamalıyız ve bu çok çok yıllar alacaktır.

"Bu aygıtı kurmak için hangi unsurlarımız vardır? Birincisi, sosyalizm için sınıf savaşımına çekilmiş işçilerdir. Bu unsurlar yeterince eğitilmiş değildir. Bunlar bize daha iyi bir aygıt kurmak istiyorlar ama nasıl olacağını bilmiyorlar. Kuramazlar. Henüz bunun için gerekli kültürü geliştirmiş değiller ve gerekli olan da kültürdür. Bunda aceleyle ... ya da en iyi insan özelliklerinin herhangi biriyle hiçbir şey elde edilemez. İkincisi, bilgi, eğitim ve öğrenim unsurlarımız var ama bunlar da öteki ülkelere göre gülünç derecede yetersizdir."

Sovyetler Birliği'nin ne gibi koşullarda, hangi malzemelerle, nereden başlayarak yola çıktığını anlatmak için bu uzun alıntılar aktardık. İşte

Devamı 14. sayfada

Dünya devrimi 64 yıl önce başladı.

Büyük Ekim Devrimi'nin 64. yıldönümü tüm dünyada kutlandı.

Lenin'in, Bolşeviklerin önderliğinde Rusya işçi sınıfının dünya devrimini başlattığı, Büyük Ekim Devrimi'nden bu yana 64 yıl geçti. Bu, gerçekte toplumların tarihi açısından hiç de uzun bir süre değildir. Kapitalizm bugünkü durumuna yüzyıllar içinde ulaşmıştır.

Oysa Sovyetler Birliği, devrimden bu yana, büyük başarıları, tarihsel olarak küçük bir zaman diliminde kazanmıştır. Bugün emperyalist ülkelere görece olarak Sovyetler Birliği'nin somut ekonomik gelişmede ne olursa olsun hiç de küçümsenemez bir düzeye ulaşmış olması, sosyalizmin kapitalizme üstünlüğünün başlıbaşına kanıtıdır.

Ekim Devrimi'nden önce ve sonra bütün oportünistler, Rusya'nın üretim güçlerinin gelişme düzeyinin sosyalizm için yeterli olmadığını, devri-

Yıldönümü kutlandı

Ekim Devrimi'nin 64. yıldönümü tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de ve yurtdışındaki Türkiyeliler arasında da coşkuyla kutlandı.

Türkiye'de faşist diktatörlük ileri işçilerin, devrimcilerin bu yıldönümünü büyük bir coşkuyla kutlamalarını engellemedi. En ağır baskı ve işkencelerin yürüdüğü hapishanelerde bile, kuşkusuz Ekim Devrimi'nin yıldönümü kutlandı ve kutlayanların gücüne güç kattı.

Yurtdışındaki Türkiyeli komünistler ve devrimciler de, bulundukları yerlerde çeşitli eylemler düzenleyerek ya da düzenlenen eylemlere katılarak bu yıldönümünü aktif olarak kutladılar. Örneğin Londra'da İTİB her yıl olduğu gibi bu yıl da, Britanya Sovyet Dostluk Derneği'nin düzenlediği kutlamaya katıldı ve toplantının güvenliğini üstlendi.

EKİM DEVRİMİ YOLUMUZU AYDINLATIYOR

Baştarafı 13. sayfada

Lenin, tüm bunları sıraladıktan sonra "az olsun öz olsun" kuralını getiriyor. Ardından da, biliyorum ki bunun tersi kural, her delikten yol bulup geçmeye zorlanacaktır diyor. Buna karşı dev bir direniş göstermek gerektiğini söylüyor.

Bu güçlükleri sıraladıktan sonra Lenin, aynı yazıda uluslararası koşulları ele alıyor. Batı'daki genel durumun ve özellikle de Batı ülkelerinin ezilen sınıflara önemsiz de olsa belli ödünler verebilmelerinin, sınıf barışına benzer bir durum yarattığını söylüyor. Öte yandan da, Doğu'nun birçok ülkesinin artık kapitalist gelişme rayına oturduğunu belirtiyor. Bu sıraladığı koşullar temelinde Lenin şu soruyu soruyor:

"Böylece, şimdi biz şu soruyla karşı karşıyayız: Küçük ve çok küçük köylü üretimiyle ve bugün içinde bulunduğumuz yıkımla, Batı Avrupa kapitalist ülkeleri sosyalizme doğru gelişmelerini tamamlayana kadar dayanabilir miyiz?"

İşte 64 yıl sonra, Sovyetler Birliği'nin bugünkü durumu bunun en güzel yanıtıdır. Sovyetler Birliği yalnızca dayanmakla kalmadı, aynı zamanda büyük de başarılar elde etti.

Sovyetler Birliği, kitaplarda somut yazılı olmayan, reçetesi bulunmayan bir yoldan, en önde, deneye sinaya yürüyor. O zamanlar Lenin, ne çok yanlış yaptıklarını ama bunun doğal olduğunu ve yapmazlarsa şaşılacağını çok kez söylüyor. O zamandan beri de yanlışlar mutlaka yapılmıştır ve her farklı düzeyde, yeni yeni sinama yanlışlar, dolayısıyla yanlışlar, yapılmak zorundadır. Yepyeni bir sistemin tarihsel olarak ilk ortaya çıkışında yanlışlar doğal birşey olamaz.

Yanlışlar başlıbaşına tehlikeli değildir. Asıl tehlikeli olan, Lenin'in şu dediğidir:

"Bugüne kadar yok olmuş tüm devrimci partiler, kendilerini aldatukları için, güçle-

rinin kaynağını görmedikleri ve zayıflıklarını tartışmaktan korktukları için yok olmuşlardır" (Lenin, c.33, s.311).

Bundan sonra, Lenin, ama biz yok olmayacağız çünkü zayıflıklarımızı tartışmaktan korkmuyoruz ve onları aşmayı öğreneceğiz diyor. Zayıflıklar, yanlışlıklar açıkça tartışıldığı sürece, güç kaynağı olurlar.

Ayrıca zayıflıkların, yanlışların bir de nesnel nedenleri vardır ki, Lenin Komintern'in Dördüncü Kongresi'nde bunları şöyle sıralıyor:

"Birincisi, biz geri bir ülkemiz, ikincisi, eğitim bizim ülkemizde düşük bir düzeydedir ve üçüncüsü dışardan hiç yardım görmüyoruz. Hiçbir uygar ülke bize yardım etmiyor. Tam tersine bize karşı çalışıyorlar. Dördüncüsü, devlet aygıtımızda sorun vardır" (Lenin, c.33, s.428).

Lenin, dışardan yardım almamayı yanlışların bir nedeni olarak koyuyor. Evet o günden beri birçok devrim oldu, sosyalist sistem doğdu. Ama emperyalist sistem de boş durmadı. O dünyayı talan ediyor, sosyalist ülkelerle yarışta hala çok avantajlı. Oysa Sovyetler Birliği, öteki sosyalist ülkelere de, dünyadaki birçok halka da yardım ediyor. Yeni, üst bir düzeyde, Lenin'in dediği bugün de geçerlidir.

Artık, kapitalist ülkeler işçi sınıfı sorumluluklarını yerine getirmek zorundadır. Sovyetler Birliği üzerine düşeni, koşullar elverdiğince başarıyla yerine getirdi, getiriyor. Dünya devrim istiyor. Devrimci merkezi yeni devrimlerle beslemek gerekiyor.

Bunda bize de düşen enternasyonalist görev, Türkiye gibi emperyalizmin zayıf bir halkasında, faşist diktatörlüğü yıkmak, sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimini gerçekleştirmektir. En yapıcı katkıyı o zaman yapabilir, Ekim Devrimi'ni en iyi o zaman kutlayabiliriz.

Ekim Devrimi yolumuzu aydınlatıyor!

Yaşasın dünya devrimi!

Yaşasın komünizm!

Burjuvazi Kemalizm propagandasıyla bilince bulandırırken, oportünizm de Lenin Atatürk dostluğu diyerek Kemalizme övgü yağıdırıyor. Ekim Devrimi'nin 64. yıldönümünde bu konuya değinmek özel bir önem taşıyor.

Kemalizme övgü düzenler

Kirve Kalender

Osmanlı İmparatorluğu birinci emperyalist paylaşım savaşıdan Alman emperyalizmi ile birlikte yenik çıkmıştı. İstanbul ve Anadolu'nun emperyalistlerce paylaşılmasının dikte ettirdiği barış pan-Türkizm hayallerini yerle bir etti. Zaten çok cılız olan burjuvazi yok olmamak için Türkiye Türkçülüğüne ve bağımsızlığa sarıldı. Bunu Mustafa Kemal şöyle dile getiriyordu: "İstiklalimize tecavüz edenler kimler olursa olsun, onlara bütün milletçe müsellehan (silahlı olarak — İ.S.) mukabele ve onlarla mücadele etmek icabediyordu." (M. Kemal, *Nutuk*, c.1, s.14)

Bu işin bir yanıydı. Öteki yanı ise, Anadolu'da Ekim Devrimi'nin etkilerinin görülmesi ve burjuvazinin bu gelişme karşı önlemlerini alarak kendi alternatifleriyle siyasal arenaya çıkma zorunluluğuydu. Çünkü Lenin'in işaret ettiği gibi "Doğu halkları ... her halkın, tüm insanlığın yazgısını belirlemesi için uyanıyorlar"dı. (Lenin, *Toplu Yapılar*, c.39, s.328)

Kemal halktan yana değil, padişahtan yanadır

Bu koşullarda Mustafa Kemal, "1919 yılı Mayıs'ının 19'uncu günü Samsun'a çıktım" der. Samsun'a çıkmasına dair söylediği tek şey budur. Nasıl çıkmıştır, niçin çıkmıştır? Bu soruların yanıtlarını ne

Kemalist tarihçiler, ne de Kemal vermemiştir. Ama bu soruya Sovyet bilim adamı A.Noviçev'in 1951 yılında *Vaprosi İstori*'de çıkan incelemesinde verdiği çok önemli bir yanıt vardır. A.Noviçev özetle şunları söylüyor:

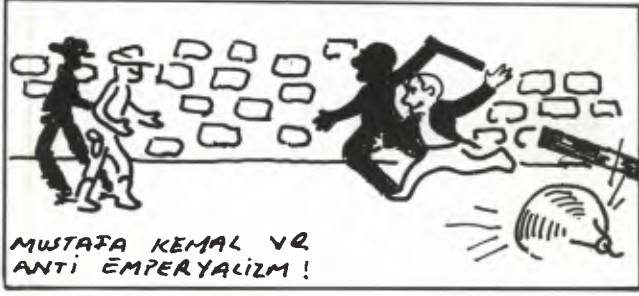
"Samsun ve yöresinde Sovyet, o zamanki Türkçesiyle Şura türünden örgütlenmeler var. İhtilalci, komünizan köylü hareketleri var. Mustafa Kemal, bunları bastırmak için ve çok büyük yetkilerle Samsun'a çıkıyor." (Y. Küçük, *Türkiye Üzerine Tezler*, İkinci Kitap, s.709)

Daha sonra Kemal, kurtuluş savaşının altında yatan bu iki temel nedenin "gereklerini" yerine getirdi. Önce komünizan köylü hareketlerini bastırdı, daha sonra ise komünistleri katlederek kendini "kanıtladı". 13 Eylül 1920'de Mustafa Suphi'ye yazdığı mektupta Kemal, "aynı hedefe yürüyen Türkiye İştirakiyun (Komünist) Teşkilatıyla tamamen işbirliği edebilmek için Büyük Millet Meclisi'ne tam yetkiye sahip bir temsilci gönderilmesini" (*Sosyalist İktidar*'dan naklen, no:10, s.40) istedi. Kalleşliğe bakın ki, bir süre sonra Anadolu'ya gelmek için yola çıkan Mustafa Suphi ve yoldaşlarını Ocak 1921'de Karadeniz'de katletti. Ondan sonra, önemli bir sorunu "halletmenin" rahatlığıyla, yabancı işgallere karşı "savaşına" yöneldi.

Mustafa Kemal ta TBMM kurulana dek padişaha karşı değildi. Zaten Samsun'a onu gönderen padişahı. Örneğin, "millet ve vatan haini Damat

EKİM DEVRİMİ YOLUMUZU AYDINLATIYOR

Ferid Paşa'nın "zatı hazreti Padişahiyi iğfal eylemekten korkmayan bu hainlerin", "millet ile sevgili padişahlarını temas ettirme"mesine (Bak *Milliyet*, 4. Ağustos, 1981, s.7) karşı çıkıyor ve "saygılarının en derini ile bağlı olduğum yüce varlığınıza", "son nefesime kadar hiç sarsılıp kırılmaksızın sultanlığın, halifeliliğin ve asil yüce ulusumun esenliği uğrunda can vermeye hazır sadık bir ferdi olarak kalacağımı bütün bağlılığımla bir kere daha açıklamak isterim" (*Bugünün Diliyle Atatürk'ün Söylevleri*, s.38, TDK — 1968) diyordu. Bu sözler ve Atatürk'ün bütün ikiyüzlü tutumları onun hiç de demokrat olmadığını kanıtlıyor. İşmet İnönü'nün dedikleri de kurtuluş savaşının kavranması açısından bir hayli aydınlatıcıdır:

"İstiklal mücadelesi İngilizlere ve İngiliz teritiplerine karşı yapılmıştır. İstiklal mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle olmuştur. (Savaşı) onlarla yaptık ve (barışı) onlar karar verdikten sonra sağladık." (İ. İnönü, *Milliyet*, 29 Ekim 1973)

İşte kurtuluş savaşında Kemal hareketinin bütün anti-emperyalist işlevi bu kadardı. Zaten o zamanlar komünist hareketin Kemal'e verdiği destek de yalnızca bu nedendiydi: "Mustafa Kemal hükümetinin Türkiye'de izlediği politika Komünist Enternasyonal'in, yani bizim politikamız değildir. Buna rağmen biz, İngiliz hükümetine karşı

yürütülen mücadeleye yardım etmeye hazırız." (Zinoviev, Bakü Kongresi, 1920)

Bolşevikler Kemal hareketini çok doğru tanıdı

Kemal istediği kadar "biz, genel olarak emperyalist değiliz ve emperyalistlerin aleti de olamayız, kapitalizm meselesine gelince, kapitalizm zulmü nerede cârı olursa olsun aleyhindeyiz" (Bak, Sabahattin Selek, *Anadolu İhtilali ve Yeni Türk Devleti'nin Kuruluşu*) desin ve buna benzer demagojik edebiyat yapsın, Bolşevikler onun ne mal olduğunu iyi görüyorlardı: "Türkiye'de tepede ki adamlar bizi müttefikler satmaya hazır Kadetler, Oktobristler, milliyetçilerdir." (Lenin, c.42, s.246)

Lenin'in hiçbir yerde Kadetlere, Oktobristlere demokrat ya da anti-emperyalist dediği görülmemiştir. Onun Kemal hareketi için kullandığı bu adlar, Bolşeviklerin Kemal hareketini nasıl değerlendirdiklerini anlatıyor. Bolşevikler Kemalizmin, nesnel ve geçici olarak, anti-emperyalist işlev görmesinin ötesinde, demokrat özlü, gerçek bir anti-emperyalist akım olmadığını net bir biçimde görmüşlerdir.

Bolşevikler dünyadaki ve Anadolu'daki siyasal durum gereği, geçici ve zorunlu olarak anti-emperyalist işlev gören Kemalciliğin nereye gideceğini açıkça görebiliyorlardı. Ama buna rağmen, SSCB'yi, dünya devrim ocağını emperyalizmin çok yönlü azgın saldırılarına karşı koruma si-

yasetinin bir parçası olarak, Kemal hükümetine yardım ediyorlardı. Lenin'in Haziran 1920 başlarında kaleme aldığı *Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunuyla İlgili Tezler Taslakları*'nda, bu siyasetin özü veriliyor:

"Şimdi dünyanın siyasal durumu proletarya diktatoryasını gündeme getirmiştir. Dünyada siyasal gelişmeler, zorunlu olarak, bir tek odak noktasında yoğunlaştı. Dünya burjuvazisinin, bir tarafında, dünyanın her ülkesindeki ileri işçilerin Sovyet hareketinin; diğer tarafında sömürgelerdeki ve tek kurtuluşlarının Sovyet sisteminin dünya emperyalizmine karşı zafer kazanmasında olduğunu acı deneyimleriyle öğrenen ezilmiş ulusların ulusal kurtuluş hareketlerinin, kaçınılmaz olarak, gruplaştığı Sovyet Rusya Cumhuriyeti'ne karşı mücadelesi." (Lenin, c.31, s.146)

Bu anlamda Anadolu'ya yardım gerekliydi. Yardım, Kemal hükümeti halkın sözcüsü ya da temsilcisi sayıldığı için yapılmıyordu. Tam tersine, örneğin, Bakü Kongresi için doğrudan halka çağrı yapılmıştı. Bunun üzerine, Kemal, kendilerinin tüm halkçılık görünümlerine rağmen, komünist hareketten gerçek yüzlerini saklayamamış olmalarına çok içerlemişti. Bugün faşist cuntanın da yaptığı gibi, "dış kaynaklı etkiler" edebiyatına başlamış, fikir özgürlüğüne karşı çıkmış ve hatta halkı biz temsil ederiz diye dayatmaya kalkmıştır.

Bu konuda 14 Ağustos 1920'de Erzurum'da Mustafa Kemal şunları der:

"... Sırası gelmişken, yine Doğu'yu ilgilendiren birşeyden söz açacağım. İşitmiş olacaksınız, son günlerde Bakü'den uluslararası bir kongre toplanmaktadır. Bizden de oraya delege çağrılıp duruyor. Bu çağrı, devlet ve hükümet aracılığı ile değil, doğrudan doğruya halka sesleniyor, halk çağrılıyor. Trabzon'a Erzurum'a böyle çağrılar geldiğini haber alıyoruz. Aldığımız bilgiye göre sınır boylarından bu kongreye katılanlar da var. (...) Biz ülkemizin ve ulusumuzun varlığını ve bağımsızlığını

gını kurtarmak için karar verdiğimiz zaman ... hiç kimse den ders almadık. Hiç kimse den aldattıcı sözlerine kanarak işe girişmedik. Bizim görüşlerimiz, bizim inançlarımız her kesçe bilinmektedir ki bolşevik ilkeleri değildir. Bolşevik ilkelerini ulusumuza benimsetmek için de şimdiye kadar hiç düşünmedik. Hiçbir davranışta bulunmadık. ... Bunları bir daha açıkça söylemekle belirtmek istiyorum ki yurdumuzun ve ulusumuzun kurtuluşu için ülkedeki ulusçu düzeni korumamız gerekmektedir. Her kafadan bir ses çıkarsa, her düşünce bir başka sonuca varırsa ülke içinde türlü türlü akımlar türeyip, türlü türlü durumlar ortaya çıkar. Halbuki biz, her yandan, içten ve dıştan, hele dışarının etkisiyle içerden, sayısız saldırılar ve kışkırtmalarla karşı karşıyayız. Bu durumda, bize düşen şey, gürültüye boğmadan birliği kurmaktır. ... Bunun içindir ki şu bu kimseler şu bu yerde toplanan kongrelere çağrıldık diye hep koşulup katılırlar ve oralardan getirdikleri düşünceleri ve kararları ülkemizde bir uçtan uygulamaya kalkışarlarsa hiç de iyi birşey yapmış, hiç de doğru bir yol tutmuş olmazlar.

Biz kongrelere gideriz. Her çağrıya gerekirse katılırız, ama biz katılırız." (*Atatürk'ün Söylevleri*, T.D.K. 1968, s.81-82)

Bu sözler Kemal'in halk düşmanlığını da, halkın Kemal'i kendi temsilcisi göremediğini de göstermektedir. Ayrıca dünya çapında yürüyen sınıf savaşımını da yansıtmaktadır. Bu sınıf savaşımında Bolşevikler, Kemalciliği yerli yerine oturturken, onda varolmayan hiçbir erdemi aramamışlardır.

Kemal hükümetinin Sovyetler'e karşı ikiyüzlülüğü

Kemalciler kalles ve ikiyüzlüydü. Örneğin, Mustafa Kemal, 10 Nisan 1922'de Lenin'e çektiği telgrafda, "Rus dostluğu geçmişte olduğu gibi her zaman TBMM hükümetinin temel politikası olacaktır. Bugün emperyalist ve kapitalist (devamı sayfa 16 da)

(15. sayfadən devam)

devletlerin ortaya attıkları yeni yöntemler karşısında, ülkelerimizin her zamankinden daha sıkı bir blok oluşturma zorunda olduklarına inanıyorum. Rusya'nın bir çok kez bize yaptığı yardım bizzet özel bir önem taşımaktadır" demesine rağmen (Bak, S. Yerasimos, *Türk, Sovyet İlişkileri*, s.466) Kemalciler cephe gerisinde ABD'ye Chester projesi ödünlerini veriyorlar, Bekir Sami de el altından Avrupalı emperyalistlerle uzlaşma zeminleri arıyordu.

III. Enternasyonal'in itimatnamesini Yunan Komünist Partisi sekreteri Kordantos'a sunan bir görevli, konuşma sırasında, Kemalistlerin Fransız emperyalistleriyle ilişkileri üzerine ellerinde belirti değil, kesin kanıtlar olduğunu, Anadolu hareketinin Yunanlıları yendikten sonra Batı ile anlaşacağını, bunun zeminlerini aradığını belirtmiştir. (Bak, D. Kitzikis, *Yunan Propagandası*, s.69) Gerçekten de böyledir:

"Birinci İnönü savaşını takip eden günlerde, Sevr anlaşmasının hükümleri yeniden görüşülmek üzere, yeni Türk devletinin de katılmasıyla Londra'da bir konferans toplandı. Sonuç alınmadığı gerekçesiyle bu konferansın bir önem taşımadığı söylenmiştir. Aksine, Londra görüşmeleri iki bakımdan büyük önem taşır. Bir kere, ilk defa Anadolu hükümeti Batılılarla bir konferans vesilesiyle tanınmıştır, ayrıca da, Batılılarla işbirliği koşulları bir biçimde bu görüşmelerde ele alınmıştır. Anadolu hükümeti, Batılıyla anlaşabileceğini belirtmiş ve Bekir Sami Bey, Batılılar Türk topraklarından çekildikleri taktirde, Rusya ile dahi savaşa girebileceklerini söylemiştir." (Ö. Özgür, *Türkiye'de Kapitalizmin Gelişmesi*, s.94)

Sovyetler'e karşı dönen dolapların ardı arkası yoktur. Bir Sovyet yazarı da şunu anlatıyor:

"Ankara heyetinin başkanı Bekir Sami Bey'le bizzat Lloyd George görüştü. Bekir Sami Bey, hükümetini Kuzey Kafkas dağlarıyla federal bir devlet halinde birleştirmek ve

gerektiğinde İngiltere'den destek alarak, bu halkları, Sovyetler Birliği'yle savaşmak üzere seferber etmek için ikna etmeye söz verdi.

"Bekir Sami Bey, Fransa ve İtalya ile, bu ülkelere Anadolu'nun boşaltılmasına karşılık geniş ayrıcalıklar ve ekonomik üstünlükler verilmesi konusunda ayrılmış bir anlaşma imzaladı." (A. Şemsutdinov, *Kurtuluş Savaşı Yıllarında Türkiye-Sovyetler Birliği İlişkileri* s.160-161)

Bunlardan sonra Bekir Sami kızığa çekilmiştir ama bu, Sovyetler'e karşı dalaverelerine özde katılmadığı için değil, o günkü koşullarda bunlar "gerçekçi taktik" sayılamayacağı içindir.

Kemal'in özlemi Koçlar Sabancılar

Buraya dek değindiğimiz ilişkiler ağı içinde Anadolu'daki işgal kırmış ve "17 Şubat 1923 günü İzmir'de toplanan Türkiye İktisat Kongresi ile yeni Türk devletin millî kapitalist ekonomiyi benimsemiş" açıklanmıştır. (S.Selek *Anadolu İhtilali*, c.2, s.340).

Ne "ilginçtir ki"(!), birçok kez kesintilere uğrayan "Lozan görüşmelerinden, 4 Şubat 1923'e kadar bir sonuç alınmamıştır. Ve konferans bu tarihten başlamak üzere iki buçuk aya yakın bir süre kesilmiştir. Bu süre içinde ise İzmir İktisat Kongresi yapılmıştır." (M. Sönmez, *Kapitalist Devlet İşletmeleri ve Türkiye*, s.34) İzmir İktisat Kongresi'nin içeriği ve amaçları, emperyalistleri son boş kuşuklarından da arındırırken, Lozan Konferansı'nı da sonuçlandırarak, TC'nin resmen vaftiz edilmesini sağlamıştır.

İzmir İktisat Kongresi'nden birkaç gün önce Balıkesir konuşmasında Kemal, "...memleketimizde birçok milyonerin, hatta milyarderin yetişmesine çalışacağız" demiştir. Bugün Koçların, Sancıların, üniformalı finans-kapitalin ve faşist cuntanın Kemal ile kan bağı bu kadar açıktır.

Kemal hareketini başka türlü değerlendirmek, "yalandan medet ummaktır".

Faşizmin karanlıklarını yırtıp atacak olan işçi sınıfımız, yalnızca yoluna ışık tutacak bir meşaleyle utkuya ulaşabilir. Bu meşale İŞÇİNİN SESİ'dir. Onun taşıdığı ideolojidir. Bu ideolojinin maddeleştirdiği örgütümüzdür. O, işçinin sesidir.

*Devrimci teori olmadan
devrimci eylem olmaz.*

*Devrimimizin garantisi
yığınların bilincidir.*

**İŞÇİNİN SESİNİ OKU OKUT
ABONE BUL.**

Yaşasın devrim

Değerli yoldaşlar,

Faşist cunta uzandığı her yere yalan propagandasını yayıyor. Halkı iliğine kadar sömürüyor. Sıkı bir faşist iktidar sunarken "yeni demokrasiyi açıyoruz" cıgıllıkları atıyor. Atatürkçülük ideolojisiyle de bunu besliyor. Televizyon ve basın aracılığıyla halka bol bol şovenizm, militarizm aşılamaya çalışıyor.

Cezaevlerinde binlerce devrimci zulüm ve işkence çekiyor. Bir yoldaşımız cezaevinde emniyete götürülerek tekrar işkence altına alındı. Bazı başka yoldaşlarımızın da tekrar işkence çekmeleri ihtimali var. Tahliye edilen iki yoldaşımızı da tekrar emniyete aldılar. Bu yoldaşlarımız faşist köpeklerin her türlü işkencesine dayandılar. Sonuna kadar da dayanacaklardır.

Partimizin Leninci ideolojisi bize güç veriyor.

Devrimci selamlar.

Kahrolsun faşizm!

Yaşasın devrim!

Sosyalizm üstün gelecektir!

Adapazarı

Devrim hedefini göstermek

İşyerimiz metal işkolunda bir işyeri. Buradaki acımasız sömürüyü dile getirmeye çalışacağız.

Fabrika'da 200-250 arasında insan çalışmaktadır. Çalışanların yaş ortalaması 18-19'dur. Çoğunluğu çıraklar oluşturmakta ve haftalık 350-400 TL almaktadırlar. Aybaşı parası ile ellerine geçen 2500-3000TL arasındadır. Diğerlerinin çoğunluğu ise asgari ücret üzerinden çalışmakta ve haftalık 1400TL almaktadırlar. Aybaşı parası ile ellerine toplam 7600 TL geçmektedir.

Fabrika pazar darlığı çekmemektedir. Elli civarında da memur çalıştırıyor. Vasıflı işçilere bile aynı ücret ödeniyor. İşçiler rasgele direniş yapmaktan çekiniyorlar, işsiz kalacaklarından korkuyorlar. İşsizlik alabildiğine arttı.

Geçen günlerde yeni işe başvurmak için gelen lise mezunu bir kızla konuştuk. Sizlere yazdıklarımızı ona da

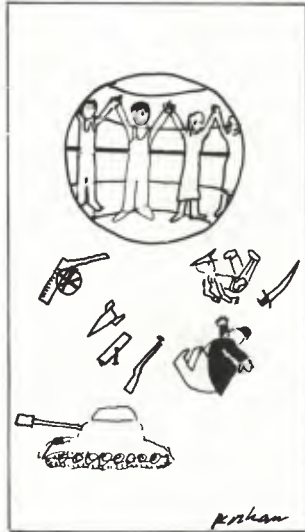
anlattık. Kız hayatın dayanılmaz olduğunu, emekli subay olduğu halde babasının yeniden iş bulup çalıştığını ve kendisinin de çalışmak zorunda olduğunu ne iş verirse yapabileceğini anlattı. Sonunda da, "bu kadar güçlük çeken işçiler neden grev yapmıyor?" dedi.

Faşist darbenin üzerinden 14 ay geçti. İşçi sınıfımız, iyiye doğru değişen hiçbir şey olmadığının yanı sıra, her geçen gün durumunun daha da kötüye gittiğini görmektedir. Faşist cuntaya karşı nefretini esirgememekte ve bu nefreti değişik biçimlerde kuskumaktadır. Birikim derinden derinden ilerliyor. Görevimiz faşist cuntaya karşı öne çıkanları eğitmek ve hedefin ileri demokratik halk devrimi olduğunu göstermektir.

Yaşasın TKP!

Yaşasın devrim!

Lokomotif
İzmir

Paris Barış Yürüyüşü

Brüksel, Roma ve Londra'dan sonra Paris'te de barış yürüyüşü yapıldı. Yürüyüşe 150-200.000 kadar kişi katıldı. Yürüyüş sabah saat 10'da başladı ve Porte Pantin'deki mitingle son buldu. Yürüyüşe biz de katıldık ve yürüyüşte faşist cuntayı sergileyen bir bildiri dağıttık, yayın bir biçimde *Turkey Today*, TDHSK bülteni, *İşçinin Sesi* yayınları sattık.

Menşevikler de yürüyüşe katıldılar. Yürüyüşe Türk bayrağı ile gelen menşeviklerin sorumlusu, bizi görünce yanındakilere "saflarınızı sıklaştırın" diye komut verdi. Her neyse, alanda kendilerinden başka kendi burjuvazisinin bayrağını taşıyan kimse göremeyen menşevikler daha sonra bayraklarını sarıp kaldırdılar.

Paris'teki barış yürüyüşünde de iki anlayış yansıdı. Biri, barış savaşımını devrim savaşımına bağlayan, faşist cuntanın sergilenmesi için çalışan, proleter enternasyonalist Leninci çizgi. İkincisi ise Türk bayrağı elde, "ulusculuk şampiyonluğunu" kimseye bırakmayan devrim kaçkını menşevik çizgi.

Yaşasın gerçek barış için savaş!

Yaşasın dünya devrimi!

Paris

Onlar ölmediler

Yoldaşlar, Onlar ölmediler, onlar bilerek kucakladılar ölümü. Haksızlıklar son bulsun diye. Emek sermaye tarafından sömürülmesin diye. Ülkeler emperyalizme peşkeş çekilmesin diye. Gençler sokak ortalarında kahbece kurşunlanmasınlar diye. Bebeler daha doğmadan öldürülmesinler diye.

Onlar ölmediler!

Onların hain tuzaklarda, kanlı operasyonlarda, işkencehanelerde, darağaçlarında, köyde, şehirde, fabrikada, okulda ve hayatın her alanında da devrim ve komünizm yolundaki direnişleri savaşımımıza hız, yolumuza ışık oldu, oluyor.

Onlar ölmediler!

Onlar toprağa ekilen bir tohum, göklere çekilen kızıl birer bayrak oldular.

Ey insanlığın kurtuluşu uğruna toprağa düşen yiğit devrimciler, size söz veriyoruz: Andımız var, susmadı silahlarımız, susmayacak! Kararlıyız, sonuna dek savaşacağız!

Kahrolsun faşist cunta!

Tanklarla gelen devrimle gidecektir!

Schiffestadi

Kulağımıza gelenler

Değerli yoldaşlar,

Son zamanlarda kulağımıza gelen birkaç olayı yazıyoruz:

Yeni mezun bir doktor yaralı bir devrimcinin tedavisini üstlendiği için bir yılı aşkın bir zamandır hapsedir. Hâlâ da mahkemeye çıkmadı. Gözaltında tutma süresinin bu haliyle bile yalnızca kağıt üstünde kalan bir süre olduğu çok iyi görülüyor.

Bir ay kadar önce bir devrimci kız tutuklandı. Ailesi bir süre kızı merakla beklemiş ve kızı ele vermeyelim korkusu ile polise gitmemiş. Sonra tutuklandığını öğrenmişler ama kızı göstermiyorlar. Her türlü işkenceyi görmüş.

Elektrik kesintilerine tepkileri duymuşsunuzdur. Halk elektrikler kesilince ağzına geleni sayıyor. Bu kesintiler programa göre yapılıyor. Basında yapılan ilanlara göre her semtte belirli saatlerde kesinti uygulanması gerekiyor. Fakat Küçükcesat, Kavaklıdere, Aşağı Ayrancı, Çankaya gibi semtlerde, yani beylerin, paşaların da oturdukları yerlerde, duyuruların aksine kurban bayramından birkaç gün öncesinden beri hiç elektrikler kesilmiyor.

Biraz da gurbetçilerin başından geçen bir-iki olaydan söz etmek istiyoruz.:

Kapıkule'den başlamak üzere otobüs, otomobil İstanbul'a gelene kadar 3-4 kez durduruluyor ve herkesden haraç alınıyor. Haracın en düşüğü "kartal"dan başlıyor (100DM'nin üzerinde kartal resmi olduğundan, haraççılardan arasında bunun adı "kartal").

Geçtiğimiz baharda gazetelerde okumuşsunuzdur, bir paşa cinnet geçirdiği için diğer bir paşayı öldürmüştü. Olay Trakya'da olmuştu. Cinayetin esas nedeni rüşvet olarak verilen parayı bölüşmede çıkan anlaşmazlıkmış.

Vize nedeniyle eskiden Almanya'ya giden faşistler şimdi Avusturya'da yerleşiyorlar. Örgütlenme içindelermiş. Şimdilik bu kadar.

Ankara

Gün gelecek

Yoldaşlar, Gazetemize bir direniş haberini iletmek istiyoruz. Profilo'nun Mecidiyeköy'deki fabrikasında, işçilerin 1980 yılına ait izinleri kullandırılmıyor. Bunun üzerine 1.5 ay önce yarım saatlik bir direniş yapıldı. Tüm kısımlardaki işçiler katıldı. Bu direniş uyarı niteliği taşıyordu. İzinler yine verilmeyince 15 gün önce yeniden yarım saat boyunca şalterler indirildi.

Son birkaç gün içinde 600 kadar işçiye Profilo'nun Çerkezköy'deki fabrikasına gidip işbaşı yapması söyleniyor. Tabii ki işçilerin gitmesi olanaksızdı. Bunu bahane edip işçiler işten çıkarıldı. Bu türden atmaların devam edeceği söyleniyor.

Yoldaşlar,

Finans-kapital ve faşist cuntaları, ne yapsalar, ne kadar çırpınsalar işçi sınıfı mücadelesini yok edemediler, edemeyecekler. Devrimle gidecekleri gün yaklaşıyor.

İstanbul

Gecekondulardan

Faşist cunta halkı işsiz ve aç bırakmakla kalmıyor. Halkımızın dışından turnacılar artınp, bir gecede kondurup sığındığı gecekondu da, bu kış başlangıcında başına yıkmaya başladı. Yıkımlara karşı halk, kadını, kızı, çocuğuyla kepece ve dozerlerin önünde nöbet bekliyor.

İzmir'in, Eski İzmir, Limantepe, Cennetçeşme vb. gibi işçi semtlerinde faşist cunta kondu yıkımlarına girişti. Eski İzmir'de konusu yıkılan ve iş kazasında eşini kaybeden 5 çocuklu bir kadın, evinin yıkılmasına dayanamayıp kalp yetersizliğinden öldü. Bu ölüm halkın kinini daha da artırdı. Çevre halkı küçük çocuklarını ve kadınlarını dozerlerin önüne dizdi. Askerlere "bizleri de beraber yığın ki açıkta kalmayalım" diye bağırıyorlar. Halkın bu kendiliğinden hareketi erleri şaşkına çevirdi. Bazıları ağlayarak, "ne yapalım, bunlar

sizin evlerinizi bize, bizimkileri de sizin askerdeki çocuklarınıza yıkturtuyorlar" dediler.

Gecekondulu halkı geceli gündüzlü dozerlerin başında nöbet tutuyor. Olayları seyre gelenleri de taş yağmuruna tutarak, "ne bakıyorsunuz, buradan sonra sizin mahalleyi de yıkacaklar, gelip yardımcı olsanıza" diyorlar. Bu olaylar birçoklarına ders oluyor. Cuntaya olan nefreti daha da arttırıyor. Bir kişi yıkımın fotoğrafını çekmek istemiş, polisler makine ile beraber alıp işkenceye götürmüşler. Hâlâ ses yok.

Çevrede tüm bu olayları iyi birer ajitasyon malzemesi olarak kullanıyoruz. Halka devrim propagandası yapıyoruz. Olayların ve yığınların önünde olabilirsek devrimci hareketimizi daha da güçlendireceğiz. Gecekondulu halkı tanklarla gelenlerin devrimle gideceğini öğretiyor.

Yaşasın devrim için mücadele eden TKP'miz!

İzmir

Zonguldak'taki maden işçilerinin durumu

Yoldaşlar, Zonguldak bölgesindeki maden işçilerinin durumu hakkında kısaca bilgi vermeye çalışacağız.

Zonguldak'ta 55.000 civarında yeraltı ve 15-20bin civarında da yerüstü maden işçisi çalışmaktadır.

Zonguldak maden işçisini iki kısma ayırabiliriz: 1. Söz-

leşmeli geçici işçiler. 2. Sürekli işçiler.

Sözleşmeli işçileri, kırsal kesimden gelenler oluşturmaktadır. (Bir ay maden ocağında çalışan tarım proleterleri 1 ay kırsal alanda dinlenmeye gönderilir.) Sürekli işçiler ise yılın tümünü maden ocaklarında ve yerüstünde çalışarak geçirirler. Bu sürekli işçiler ötekilere göre oldukça geniş haklara sahiptirler. Bunlar, ötekilere göre birinci sınıf işçidir. Sözleşmeli işçiler üzerinde ve çalışma birimlerinde söz ve karar sahibidirler. Sözleşmelilerden farklı olan diğer yanları ustabaşı, çavuş, vb. gibi belirli yerlere de sahip olmalarıdır. Türk-İş'e bağlı Maden İşçileri Sendikası'nın işçi temsilciliği görevini de bu işçiler yürütür. Bunlar arasında ayda 70-80 bin TL civarında alanlar varken sözleşmeli işçi 25-30 bin TL civarında alır. (İki ayda bir olduğu göz önünde tutulursa.)

Ocakta çalışan işçilerin ancak 40 yaşlarına kadar yaşayabildikleri, Zonguldak'taki işçi doktorları tarafından açıklanmıştır.

Kazalar yoğunudur. Bir ayda ortalama 20-25 işçinin öldüğünü, yine maden mühendislerinin açıklamalarında bulabiliriz.

Çalışma şartlarının bu kadar ağır olduğu ocaklarda çalışmanın bitiminden sonra işçiyi tekdüze bir yaşantı içinde görmekteyiz. Sosyal yaşantıları olmayan bu insanlar, güçlerinin de ötesinde enerji harcayarak çalışıyorlar.

Ereğli Kömür İşletmesi (EKİ) ve onun yamağı Zonguldak Maden İşçileri Sendikası Zonguldak maden işçilerinin her türlü sorunlarını düşünüyorlar!... Öyle ki bol bol işçi lokalleri açıyor. Bu gibi yerlere ancak bürokratlar ve mühendisler girebiliyor. Ekono- ma denilen ucuz marketlerden (işçi marketleridir) ancak mühendis aileleri, birinci sınıf işçi aileleri faydalanabiliyor. Herkes alış-veriş yapamıyor. Alış-veriş yapacak olanları EKİ müessesesi saptıyor ve adlarını Ekono- maların reklam panolarına asıyor. Ço-

ğunluk, oralarda adını bulamıyor.

Yoldaşlar, Zonguldak maden işçilerinin çalışma şartları çok ağır olmasına karşın, mücadele azim ve anlayışının düşük olmasının ana ve temel nedenleri bizce şunlardır: 1. Sürekli işçilere verilen ayrıcalıklarla işçilerin bilinci olarak bölünmesi. 2. Burjuvazinin gerici faşist örgütlerinin yoğun haber alma çalışmaları. Arasına haykırın bir işçi olursa, bu işçi mutlaka bir kazaya kurban gidiyor. Ocaklarda ortalama 5 işçiden 1 tanesi MİT'le ilişkili ya da MİT'ce kullanılıyor. Yani korkunç bir gangsterlik ağı kurulmuştur.

Zonguldak maden işçileri memnun değil. Memnuniyetsizliklerini kıdem tazminatları konusunda açıkça gösterdiler. İşçiler dağınk ve bireysel olarak hareket ediyorlar. Yasal mücadeleyle kısıtlı davranıyorlar. "İşçi" avukatları işçinin alacağı 500.000-600.000 lira tutarındaki kıdem tazminatının hemen hemen yarısına göz koymuyor. Zonguldak iş mahkemelerinde hergün ortalama olarak 100-150 dava görülüyor. Paralarını alamayanlar ya da toplu sözleşmeyle kaybettikleri haklardan faydalanmak isteyenler mahkemelere koşturuyorlar. İş mahkemelerinde işçilerin kazandığı davalar çok nadirdir. Davayı kazansa da alacağı paranın yarısı avukatın cebine gider.

Yoldaşlar, bildiklerimizi yazmaya çalıştık. Görebildiğimiz, izleyebildiğimiz, araştırdığımız şeyleri ancak genel hatlarıyla yazdık. Yakında toplu sözleşme metinlerini, (eskisi ve yenisi) göndermeye çalışacağız.

Düzeni başlarına çalacağız! Devrime giden tek yol bolşevik yoldur!

Tanklarla gelenler devrimle gideceklerdir!

Kamlarda yaşayan yoldaşlarımız: sizler halkımızın onurusunuz!

Kahrolsun faşizm!

Yaşasın komünizm!

Yaşasın TKP!

Kömür Zonguldak